103. Yıl

Erzurum Sevdası

ARALIK 2020 SAYI 20

"Gençlik Şühedanın İzinde"

SARIKAMIŞ

22 Aralık 1914
Sarıkamış Harekatı

Şehitlerimizin
Hakk'a yürüyüşlerini
rahmet ve minnetle anıyoruz.

Ruhunuz Şâd olsun...

erzurumsevdasi.com

TÜM
ÇALIŞMALARINIZ
ÖZENLE
HAZIRLANIR.

grafik
TASARIM

GRAPHIC DESIGN

ümit subaşı

0536 438 3425

umitlidesign@gmail.com

Sunuş

2020 yılının bu son ayında yine size merhaba diyoruz. Bu yıl gerçekten çok sıkıntılar içerisinde geçti. Salgın hastalık, orman yangınları, kuraklıklar, depremler hani Erzurumluların bir lafı var gide de gelmeye diye. İşte 2020 yılı gidiyor ve biz 2021 yılına iyi niyetler ve hayır duaları ile girmeye hazırlanıyoruz. Umarız 2021 Yılı 2020 senesinde yaşadığımız acıları ve korkuları unutturacak bir yıl olur.

Erzurum, sevdasını her fırsatta kaleme alan Ayşe Neslihan Hatunoğlu, geçirmiş olduğu Covid 19 yani halkın bildiği ismiyle corona hastalığı deneyimini ve bu deneyim kapsamında Erzurum sağlık alt yapısını bir sohbet havasıyla kaleme aldı. Kendisine ve aile fertlerine geçmiş olsun der vu güzel yazı için teşekkür ederiz.

Bu sayımızda size iki kıymetli röportaj sunacağız bunlardan biri üzerinden asır geçtiği, nesiller geçtiği halde hala ciğerimizi yakan bir faciaya Sarıkamış faciasına ilişkin. Röportaj konuğumuz Selahattin Altaş ile Sarıkamış Harekatı nasıl Sarıkamış faciasına dönüştü ve bu harekata ilişkin anma törenlerinin güzergahının değiştirilmesi gerektiğine ilişkin iddiaları üzerine konuştuk.

Bir diğer röportaj ise çok farklı bir konuda. Bir zamanların meşhur kabadayısı Gaddar lakabıyla anılan Nevzat Altay ile Kabadayılık alemi üzerine konuştuk. Renkli bir kişiliğe sahip olan Nevzat Altay bize sadece kabadayılık alemini ve kabadayılık günlerini değil. Yeşilçam Bursa sokağa uzanan hayat hikayesini ve muhtarlık günlerini anlattı.

Bu sayımızda her sayımızda olduğu gibi Dadaşlık üzerine bir yazıya daha yer verdik. Erzurum'un renkli simalarından ve sevilen isimlerinden değerli bir öğretim üyesi olan Prof. Dr. Uğur Yavuz hocamız bizim için dadaşlığı yazdı. Kendisine teşekkür ederiz.

Erzurum gamlar şehridir. Bu gamlar şehri olmasından dolayı muhacirlik önemli bir yer tutar. Muhacirlik konusunu Erzurum'un yetiştirdiği ulusal medyada kendisine hak ettiği yeri ilkelerinden vazgeçmediğine inandığımız değerli gazeteci yazar İbrahim Karahan kaleme aldı.

Erzurum demografik yapısı ile kardeş olduğu Kahramanmaraşlıların gözünde nasıl görülmekte? Daha önce Diyarbakırlıların gözünde Erzurum konusunu ele almıştık. Bu sayımızda ise Kahramanmaraşlılar gözünde Erzurum konusunu şehrimizde de bir dönem görev yapan ve iki şehrin kardeş şehri olması önerisinde bulunup bu konuda mücadele eden Mehmet Aksu kaleme aldı.

Abdulnasır Kımışoğlu, Erzurum gündeminde yer tutan kıymetli kitapları ve yazarlarını bu sayıda sizin için tanıttı.

Şair kimliği ile tanınan Selim Adım ise üç kuşaktan gelen anılarından bir kesiti öykü tadında bizim için paylaştı.

Yeni yılınızı kutlar, bütün okurlarımıza sağlık, huzur ve mutlulukla dolu bir yıl geçirmelerini dileriz.

Eyüp COŞKUN

Erzurum Sevdası *dergimiz,*
Sosyal, Kültürel ve Ekonomi Dergisidir.

İmtiyaz Sahibi
Eyüp COŞKUN

Yazı İşleri Müdürü
Eyüp COŞKUN

Halkla İlikiler
Selçuk ÖZDEMİR

Grafik Tasarım
Ümit SUBAŞI

Fotoğraflar
Ümit SUBAŞI

Yayın Kurulu
Dadaş Ocakları Derneği Yayın Ekibi

Türü
Ayda bir kez yayınlanır

İletişim Adresi

Eyüp COŞKUN: **0539 328 13 69**
Ömer ÖZGÖDEK: **05462202855**
Ümit SUBAŞI: **0536 438 34 25**
Eren CEYLAN: **0531 846 85 09**
Nizamettin KORUCU: **0535 471 04 80**

ADRES: Karabaş Mah. Şehit Musa Sk.
Alparslan Apt. D.1 No.20 İzmit/KOCAELİ
erzurumsevdasi@hotmail.com
erzurumsevdasidergisi@gmail.com

Dergimiz basın yayın ilkelerine bağlıdır.
Metin ve içeriğinden Yazarların kendileri sorumludur.
Erzurum Sevdası ve Dergisi Tüm Hakları Saklıdır.

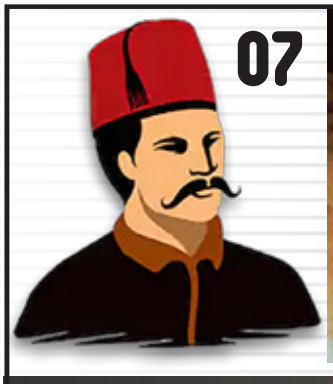

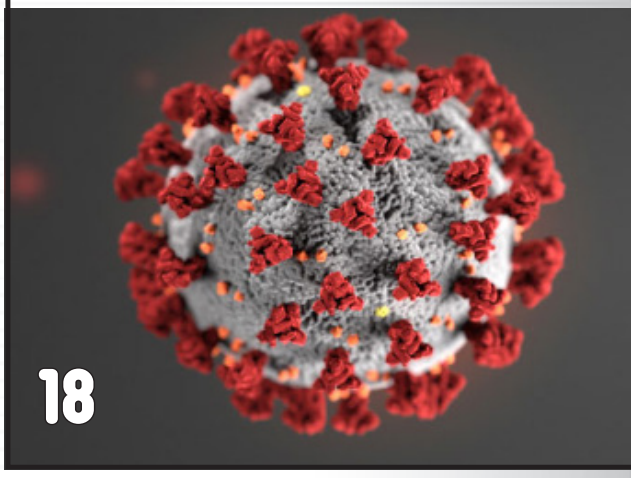

İçindekiler

07 Dadaşlık

12 Kahramanmaraşlıların Gözünde Erzurum

18 Pandemi ve Erzurum Şehir Hastanesi

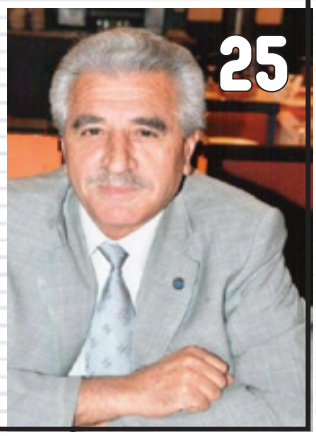

Kitap Dünyasında Erzurum ve Erzurumlular Arayış ve Adanış'la Resulullah'ı Çağa Taşımak 19

3 Kuşak Dedem, Babam ve Ben 22

Selahattin Altaş Röportaj 25

Nevzat Altay Röportaj 30

REKLAM İNDEKSİ

Grafik Tasarımcı Ümit 02
5 Aralık Dünya Hakları Günü 11
Mehmet Akif Ersoy 81. Yılı 29
Dadaş Ocakları 35

YAZAR KADROMUZ

Ömer Yaşar ÖZGÖDEK
Eyüp COŞKUN
Prof.Dr. Uğur YAVUZ
Mehmet AKSU
Abdulnasır KIMIŞOĞLU
Selim ADIM
Eren CEYLAN

YAYIN EKİBİMİZ

Eyüp COŞKUN / Ümit SUBAŞI / Eren CEYLAN

yeniliklere emin adımlarla...

Erzurum Sevdası
Bizi
Sitemizden
Takip
Edin!
erzurumsevdasi.com
erzurumsevdasi.com
erzurumsevdasi.com

Dadaşlık

Erzurum erkeklerinin genel olarak dadaş olarak adlandırıldığı malumdur. Aile büyükleri ve toplumda söz sahibi kişiler başta olmak üzere tüm erkeklere Dadaş denir.

Dadaş kelimesinin kökeni, anlamı ve içeriği ile ilgili, bir kısmı da Erzurum Sevdası dergisinde olmak üzere, çok sayıda makale, akademik yayın, kitap bölümü vardır. Bu sebeple bu kavramın ayrıntılarına girmeyeceğiz. Ancak dadaş kelimesinin kökenine farklı bir etimolojik yaklaşımı belirtmekte fayda var:

Eskiden at sırtında savaşan Türk okçuları, kendilerine yöneltilen ok saldırılarını püskürtmek için sırtlarını hafif taştan ince yassı bir taşla bağlıyorlardı. Zırh ağır olduğu için, at sırtında zırh kullanmak hareket kabiliyetini sınırlar, bu nedenle böyle bir teknik geliştirilmiştir. Sırta bağlanan bu taşa dal taşı (arka taş) deniyordu. Savaş alanında ve düşman topraklarının keşfinde kaygı duymadan dayanabilecekleri dal taşlı okçular için vazgeçilmez, en güvenilir yol arkadaşı haline geldi. Dilde söyleniş kolaylığı nedeniyle, zamanla azalan ünlü-ünsüzlerin kullanılması nedeniyle bu terim, günümüze ulaşan son haliyle bir dadaş biçimine dönüşmüştür. İlerleyen zamanlarda Erzurum ve civarında yaşayan insanlar, kendisine çok güvendikleri, asla ihanet etmeyeceklerine emin oldukları, sırtını endişe etmeden dayayabilecekleri, kendi canından ve kanından saydıkları insanları, dostlarını bu tabir ile tanımlamışlardır. Yani dadaş aslında güven, cesaret, yiğitlik ve cüretkarlığı ifade eden bir sıfattır.

Doç. Dr. Mahmut Tezcan "Erzurum Kültürü ve Kişiliği" adlı makalesinde dadaşın genel özelliklerini şu şekilde sıralar:

- İyi silah kullanır.
- Güzel cirit oynar, iyi bir sporcudur, yaman ata biner.
- Erzurum Barlarını bilir ve oynar.
- Maddiyata paraya önem vermez.
- Figürlerinde ağırbaşlılık, mertlik okunur.
- Canlı, çevik, atiktir.
- Arkadaşlık duyguları üstündür.
- Yalan, dolan, hile nedir bilmez.
- Hiçbir ana elini kana bulamış dadaşa sütünü helâl etmez. Bu açıdan düşünüldüğünde Erzurum'da kan davalarının bulunmaması dikkat çekicidir.
- Fedakâr ve hoşgörülüdür.
- Düşkünleri korur.
- Kötülüğe ve güce karşı boyun eğmez.

Tabii ki bunlara eklenecek başka hasletler de vardır. Şimdi dadaşı dadaş yapan bazı hasletleri kısaca inceleyelim:

Cesaret

Dadaş, delicesine bir cesarete sahiptir. Erzurum uğradığı hiçbir düşman işgalinde Türk ordusunu yalnız bırakmamış, kadınıyla erkeği ile düşmana karşı durmuştur. Prof. Dr. Halit Dursunoğlu, Rıdvan Canım hocanın editörlüğünü yaptığı "Tarihin nabzını tutan şehir: Erzurum" kitabındaki "Meçhul Kahramanlar" adlı makalesinde, meçhul Erzurumluların, ancak masallarda rastlanabilecek kahramanlıklarını anlatmıştır. Bu cesaret sadece savaşlarda değil, hayatın her alanında kendini gösterir.

Erzurum'un medar-ı iftiharı olan Hüseyin Avni Ulaş, Takrir-i Sükûn Kanunu'ndan sonra İstiklâl mahkemesinde yargılanmaktadır. Pek çok kişiyi ağır şekilde mahkûm eden mahkeme kendisine beraat verir. Bunun üzerine ayağa fırlayan Hüseyin Avni Ulaş

"- Ne kadar namuslu adam varsa astınız, benim haysiyetimden şüpheniz mi var ki bana beraat veriyorsunuz."

Der ve bu çıkışı ile ölümüne kadar gözetim altında yaşar.

O dönemde ne yazık ki şapka devriminden sonra çıkan isyan bahane edilerek çok sayıda masum idam edilmiştir. Ermeni komitacılara kan kusturan Kırbaşoğlu Fevzi Bey, Kullebi Akif Ağa, Şalçı Şöhret Kadın, Hacı Ali Galip Efendi bunlardan bir kaçıdır. Özellikle Hacı Ali Galip Efendi, isyana katılmak bir yana, valiliği taş yağmuruna tutan isyancılara engel olmaya çalışmıştır. Ancak yargılanma esnasında, savunmasında bu durumu ifade edince kendisine bir şapka verilerek "Al bunu başına tak seni serbest bırakalım" denilmiştir. Belki de normalde takmaktan çekinmeyeceği şapkayı, böyle bir ortamda yapılan teklifle başına geçirmeyi seciyesine uygun bulmadığı için reddetmiş ve bu davranışının sonucu olarak idam edilmiştir.

Haksızlıklara Direnme

Erzurum halkı tarih boyunca, moda tabirle diklenmemiş ama haksızlıklara karşı direnmiştir. İlk olarak 1590 yılında bozulan Yeniçeri ocağının haksız ve uygunsuz uygulamalarına karşı ayaklanmış, daha sonra Abaza Mehmet Paşa'nın yeniçerileri tenkiline yönelik hareketine tam destek vermiştir. 1890'daki Ermeni isyanında da dadaşlar devletini yalnız bırakmamış, ayaklanan Ermenilere gerekli dersi kendisi vermiştir. 1906 yılında ise ağır vergiler Erzurum halkını isyan ettirdi. Ancak bu başıbozuk bir isyan değildi. Ayaklanan halk yağmalama ve şiddete asla karışmamış, İstanbul'a gönderdiği telgraflarla şikayetçi olduğu Vali Nazım Paşa'nın görevden alınmasını ve vergilerin makul seviyeye çekilmesini istemiştir. Vali'nin uzlaşmaz tutumuna rağmen aylardır maaş alamayan askerler de bu ayaklanmada halkı desteklemiş ve halk istediğini almıştır.

Erzurum halkı cumhuriyet döneminde de şehirde anarşist örgütlenmeler asla müsaade etmemiştir. Bunun en bilinen örneği 70'li yılların başında yaşanmıştır (Bu olaya bizzat şahit olan Erdal Güzel, Erzurum'dan Güzel Hatıralar kitabında bu olaya değinmektedir) :

Marksist öğrenciler, ortada geçerli bir bahane olmamasına karşın, Havuzbaşı'nda Atatürk Anıtı'nın önünde toplanıyor, ideolojileri doğrultusunda çeşitli sloganlar atıp, bildiri okuduktan sonra, topluca üniversiteye yürüyorlar. Rektör Kemal Bıyıkoğlu, diyaloga kapalı, despot bir yönetici olmamasına karşın, protestocular konuşmayı değil, yakıp yıkmayı tercih ediyorlar. Hoca'nın makam odasını basıp, her tarafı tahrip ettikten sonra, rektörün koltuğunu dışarı çıkarıp ateşe veriyorlar. Maalesef polis dahil ilgililer bu gürüha mani olmada yetersiz kalıyor. Ancak dadaşlar hazır kıt'a beklemektedir. Olaylar şehir

halkında büyük bir infiale yol açmıştır. Binlerce Erzurumlu o zamanın iletişim araçlarının zafiyetine rağmen çok kısa bir sürede organize olarak, sokağa çıkıp, soluğu doğruca üniversitede alıyor. Halkın şaka yapmadığını, bazı hocalar veya polis gibi kalkışmaya toleranslı bakmadığını anlayan sol örgütler geri adım atmak zorunda kalıyor. Bu ve benzeri olaylar canlı olarak göstermiştir ki dadaşlık Erzurum'da bir sınıf değil bu şehirde yaşayan herkesin ortak sıfatıdır.

Cömertlik

Dadaşta cömertlik, aynı sahabe döneminde olduğu gibi varını yoğunu verme şeklindedir. Erzurum'da cömertliğin kurumsal adresi ise hanedan adı verilen köklü ailelerdir. Bu aileler, şehrin fukarasını, yolcuları, askerleri yedirip içirip iaşelerini karşılamayı bir iyilik değil vazife olarak görürler. Rahmetli Sıtkı Aras Erzurum'da hanedanlık ve hizmet ruhu adlı eserinde hanedanlık kurumunu ve hizmetlerini geniş anlatmıştır.

Hanedaların cömertliğini ifade edebilmek için bir örneği anlatalım:

Kırım harbi sırasında Osman Paşa komutasındaki 1500 kişilik bir birlik Hasankale'den geçmektedir. Asker yaya, çıplak ve hepsinden önemlisi açtır. Şemo oğlu Mehmet Bey isimli bir hanedan Osman Paşa'yı "aş" içmeye davet eder. Paşa sofraya oturur, ancak sofra son derece mükelleftir. Pirinç pilavı ve bir tam kuzu vardır. Sofradan kalkmayı ev sahibinin nezaketine uygun bulmaz ama askerlerinin durumunu düşündükçe sofradakiler de boğazından gitmez. Durumu anlayan ev sahibi paşa'yı eratın sofrasını teftişe davet eder. Paşa hayretler görür ki her 8 askerin önünde kendi sofrasının aynısı vardır. Durumu İstanbul'a bildirir ve Sultan Abdülhamid Mehmet Bey'e bir takdirname gönderir.

Aşk

Dadaşta aşk sır kelimesiyle eş anlamlıdır. Aslında bu İslam medeniyetinin bir unsurudur. Aşk neden gizlidir? Neden ifşa edilmez? Bu İslâm alimlerinin, din sosyaloglarının işidir, bunu bilemem, ama bu böyledir.

Gerek muhabbetullah ehli, gerekse ilâhi aşkın bir yansıması olan beşeri aşk bir yürek sırrı olarak saklanır, açığa çıkması istenmez ve hoş karşılanmaz. Divan edebiyatımızda ve Halk edebiyatımızda bu konuyla ilgili çok güzel eserler vardır. Kanuni Sultan Süleyman'ın:

Çün Muhibbî cur'a-i cam-ı lebünden oldu mest
Faş idüp esrar-ı aşkı âleme rüsvâ olur

beyti en sevdiğim örneklerden biridir. Dadaş aşkını kimseye, bazen sevdiğine bile söyleyemez. Dadaşlığın bazı unsurları zaman içinde aşınsa, bile bu durum günümüze kadar (z kuşağı hariç) devam etmiştir. Yakın bir akrabamızın eşinin kocasına; "Bu kadar yıldır evliyiz, bana hiç seni seviyorum demedin!" sözüne karşı; "Yav sevir işte" demesi hoş bir nükte olarak anlatılagelir.

Bir zamanlar "Kola Dadaş" adlı espritüel bir klipte dadaşın bu çekingenliği dile getirilmişti. Kola Dadaş içen genç sevdiği kızı adım adım takip etmekte ama sevdiği söylemeyi büyük bir zül saymaktadır. Muhterem Ağabeyim Şair Hüseyin Kotan'ın **Ölirem şiiri** de dadaşın gizli aşkını Erzurum ağzıyla çok güzel ifade etmektedir:

Tahtacılardan aşşaği gelirem
Düşinirem gara gara
Bir elim cebimde, öbüründe cigara
At arabasi gidir önümde.. Soğan yükli
Yer çelpeşik çamur
Köşeyi döndüm, O'ni gördüm
At arabasının önünden geçti
Bene bahdi
Off...Gözleri elâ, sanki yanir
Ele tikildim galdım, ağzım açıh
Herhal beni deli sanir
Durdum galdım, dizlerim titirir

Epey gettiler, bir fıhereye para verdiler
Neden sonra bir evden içeri girdiler
Ben galdım gapıde...
İçeri giremirem, ele üşirem ele üşirem
Ceryan diregine dayaniram
O ince yagmur...
Yağdi yağdi yağdi
Ben de direginen beraber paslandım...

Bu imkansız aşk dadaşı yemeden içmeden keser, sararır solar ama aşkını ne sevdiğine ne de başkasına açıklayamaz:

Ellerim cebimde, düşünirem gara gara
Heç düşmez oldi dodağımdan cigara
O gün oldi, bugün oldi hele düşünirem
Bu ne zor derdimiş
Oni görsem de, oni görmesem de ölirem

Erzurumun geçmişinde sırlı aşklarla ilgili hikâyelerden biri, belki de en açıklısı olarak Kân köylü Mahmut Bey'le eşi Zühre Hanımın aşkıdır. (Mehmet Dağıstanlı Yanıkdere romanında bu yaşanmış gerçek hikâyeyi tafsilatıyla nakleder)

Mahmut bey, beyzade, aynı zamanda kılık kıyafetiyle, tavır ve davranışıyla cirit oynamasıyla tam bir dadaştır. Günün birinde bir cirit oyununda ağır bir yara alır. O oyunu seyreden Saruhanağa'nın kızı Zühre bu yaralı yiğidin bakım ve tedavisiyle ilgilenir. Bu uzun beraberlikte ateş bacayı sarar ve her iki genç birbirlerine delice aşık olurlar. Ancak Saruhan Ağa kızını başka birine verme niyetindedir. Ne kız ne de oğlan duygularına ifade edemezler. Her biri kendi aleminde sararıp solarken Saruhan Ağa kızının hastalığını tedavi etmesi için çırpınır ama tabipler kâr etmez. En nihayetinde Horasanlı Ahir isimli bir otacı hafiye gibi araştırarak, tabiri caizse anahtar kelimelerle kızı yoklayarak derdini çözer. Böylece aşıklar kavuşur. Ancak işin sonu maalesef çok acıklıdır. Mahmut Bey, Kırbaşoğlu Fevzi ve diğer arkadaşlarıyla Deveboynu savaşında Çanakkale'ye eşdeğer bir destan yazarken Ermeni çeteciler çiftliği basar diğer çiftlik sakinleriyle beraber Zühre hanımı da feci şekilde öldürürler.

Dadaşın diğer bir hasleti de oldukça kıskanç olmasıdır. Bu durum da Erzurum folkloründe dile getirilmiştir. Dadaşın yâri düğüne gidecektir. Gitme demek törede yoktur ama her zaman açık sözlü olan dadaş bu durumda mırın kırın etmeye başlar:

Güzeller bezenmiş toya giderler
Sizlere emanet yâr oynamasın
Ben bilirem reca minnet derler
Yengüllük edip ay balam tez oynamasın

İffet

Alvarlı Efe Hazretleri'nin
Nisası Ricali hayâdâr idi
mısraında yer bulduğu gibi Erzurum'un hem erkeği hem kadını son derece iffetlidir. Zamanında çalıştığım kurumdaki saf Erzurum'lu bir çalışanımızın "Hocam her insan hata yapar. Ben de yaparım, ama bende iki yanlış asla olmaz: Hırsızlık ve namussuzluk." Yani dadaş, birilerinin zamparalık, çapkınlık olarak normalleştirdiği eylemi bir namussuzluk olarak niteliyordu.

Dadaş Kızı

Dadaş kızı da kendine özgü hasletlere sahiptir. Dadaş kızının özellikleri en güzel şekilde Erzurum kadın barlarında dile getirilirmiştir. Yaşadığı Coğrafya'nın sağladığı doğal güzellik, Erzurum kültürünün kendisine kattığı kadınsılıkla daha da belirginleşmiştir.

Honoré de Balzac, Vadideki Zambak romanında, roman kahramanlarından biri olan Madam de Mortsauf'un kızı Madaleine'i tarif ederken "İnsanın bakışlarıyla okşarken kırılacağından korktuğu bri ortaçağ heykelciğine benziyordu" der. Bu ifade aklıma hep dadaş kızının zarafet ve inceliğini getirir.

Dadaş kızının diğer bir özelliği de aynı erkeği gibi son derece iffetli olmasıdır. Eskiden hanımlar, özellikle genç dullar sokağa çıkarken endamları belli olmasın diye yırtık pırtık ehram giyerler, hatta kambur görünsünler diye omuzlarına içerden bez parçaları yerleştirirlerdi. Günümüz gençlerine çok garip hatta belki de anlamsız gelecek bu uygulamaları çok farklı kaynaklardan dinlemiştim.

Dadaş kızı her ne kadar ince, zarif ve kadınsı ise de yeri geldiğinde erkeğini aratmayacak kadar şecaat sahibidir. Nene Hatun'lar, Kara Fatma'lar ve daha niceleri bunun yaşanmış örnekleridir.

Sonuç

Dadaşlık kesinlikle bir yerel alt kültür unsuru, yahut mikro milliyetçilik kavramı değildir. Dadaşlık Türk-İslam medeniyetini besleyen ana damarlardan biridir.

Günümüzde yukarıda saydığımız dadaşı dadaş yapan kültürel ögeler maalesef aşınmaya başlamıştır. Ancak geleneklerimizi ve kültürümüzü olabildiğince yaşatmak ve gelecek nesle en azından bilgi olarak aktarmak boynumuzun borcudur.

Olur ki bir gün birileri öze dönüş hareketi başlatır.

Prof.Dr. Uğur YAVUZ

5
ARALIK
Dünya
Kadın
Hakları
Günü
Kutlu
Olsun

Kahramanmaraşlıların Gözünde Erzurum

"Nakış kınası aynı olanın kalkışı alkışı aynı olur."

Ben Kahramanmaraşlıyım. Merkeze bağlı Dereli Köyünde 1962 yılında doğdum. Eğitimim nedeniyle kısa süreli ayrılışlarımda da tekrar memleketime dönme sürecimi heyecanla bekleyendim. 1983-1989 yıllarında "EDELER" isimli Türk Halk Müziği Dershanesi ve Edeler isimli orkestra kurdum grupta müzisyen olarak yer aldım ve işlettim. 1993 yılında itibaren memuriyetim nedeniyle ülkemin değişik yerlerinde bulunsam da memleketimden bağımı hiç koparmadım. Tam bir Kahramanmaraşlıyım. Saf bir Anadolu sülalesinden Aksu ailesi ağacının bir dalıyım. Bizden ağabey yaş büyüğündeki kişilere EDE diyerek ve küçüklerinde edesi olarak büyüdük halende EDE hitabını söylemekten duymaktan büyük onur duyarım.

İlkokula başladığım sene okulların açıldığı ilk günlerde babamın türkü dinleme sevdası, türkünün önemine inancı ile aldığı radyo hanemizin en gözde eşyası olmuştu ve böylece köyümüzde radyosu olan beşinci aile olmuştuk.

Radyoda bulunan kanalları ve yayımlanan bütün türkü programlarını kısa sürede öğrenmiştik. O yıllarda köyümüz memleketimin en yakın köy olmasına rağmen köyümde elektrik yoktu. Ülkemizde daha televizyon iletişim aracı olarak yerini almamıştı. Ev oturmaları olurdu akrabalar, komşular arasında birbirlerine misafirliğe giderlerdi. Güncel haberleşmeler bilgi aktarımları için ev oturmaları biz çocuklar için okul gibiydi. Radyodan türkü programını beklerken eğitici mesajlar içeren konuşmalar, asker-

lik anıları ve sıra türküleri gecenin ileri saatlere uzamasına vesile olurdu. Amcamlar bizde ya da kendilerinde gece oturmasında bulunduğumuzda amcamdan askerlik anısını anlatmasını isterdik, amcam tamam anlatayım ama sizlerde sırayla türkü söyleyeceksiniz tamam mı diyerek bizden söz alırdı.

Amcam, askerliğini Erzurum'da yaptığını Erzurum ile askerlik anılarını haftalarca anlatsam bitmez diyerek her defasında farklı farklı bir bölümünü anlatırdı. Yaşamış olduğu zor şartlardaki biriktirdiği anısının sonunda, "devletimiz dese ki ikinci defa askerlik göreviniz var ben yine gönüllü olarak Erzurum'a gitmek isterim. Oranın adamları tıpkı bizim gibi. Erzurum'un soğuğu ne kadar çok etkili ise insanlarının yüreği de bir o kadar güzel, insanları kucaklayıcı paylaşımcı, yiğit insanları var, satmazlar yoldaşını" der sayı ile anardı. Her askerlik anısını anlatımında "Erzurum dağları kar ile boran" isimli türküyü söyler gözlerinin yaşı türkü bittikten sonra da devam ederdi. Bu ev oturmaları bir okul gibiydi dedim ya. Erzurum'u, Erzurumluyu, Erzurum türküsünü dinleyerek bizim gönlümüzde daha çocuk yaşta Erzurum sevgisi oluşmuştu.

Radyomuzda, Erzurum radyosu kanalı çok kullandığımız kanallardan biriydi. O yıllarda "Erzurum dağları kar ile boran" türküsü, yine Erzurum türküsü olan "Hüma kuşu" türküsü radyoda çok okunan türkülerdendi. Çevremizdeki çoğu insan tarafından biliniyor düğünlerde ve ev oturmalarında öncelikli okunan türkülerden oluyordu. İlerleyen senelerde askerliğini Erzurum'da yapan köyümüz gençlerinden de askerlik anılarını anlattıklarında amcamın anlatışlarıyla örtüşen sözler duyulurdu. Yiğit adamlar dadaşlar, sırtın dönülecek insanlardır sözlemini mutlaka söylerlerdi. Ticaret amacıyla Erzurum'da bulunan çevremizdeki yetişkin insanlardan Erzurum'a Erzurumluya dair duyduğumuz sözler "yaşam koşullarının zorluğunu göğüslemiş yiğit insanlar, ticaret yapılacak insanlardır sözleri senettir, yazılı senet yapmaya gerek görmeden alış verişimizi yapıyoruz" derlerdi. Hayat okulumuzun ilk sıralarında Erzurum sevdası türkü lezzetinde yer edinmişti yaşam hududumuzun halkası içerisinde.

Eğitimim döneminde konu içerisinde Erzurum'la alakalı bir söz geçtiğinde hemen türküsünü mırıldanırdım içimden. Bir bayram günü dedemin bizlerle yaptığı sohbette Dulkadiroğlularından olduğumuzu babadan oğla aktarılarak gelen bilgi olduğunu duymuştum. Halk kütüphanesinde başka bir konu araştırmak üzere bulunduğum halde o konuyu öteleyip Erzurum ve Kahramanmaraş hangi beylikten benzerliği nedendir sorusuna cevap aradım. Çeşitli kaynaklardan ulaştığım bilgilere göre her iki ilde aynı beylik olan Dulkadiroğlu Beyliği çatısı altında idare edildiğiydi.

Yaşam mücadelemin ilk basamaklarında Edeler ismi ile oluşturduğum orkestra grubumla memleketimin merkezinden başarı ünümüz taşarak ilçelerine, oradan da taşarak komşu il ve ilçelerinin düğün ve eğlencelerinde aranan ismi olmuştuk. Memleketimin hangi mevkisinde müzik yapmışsak mutlaka istekte bulunulmuştur "Erzurum dağları kar ile boran" ve "Hüma Kuşu" türküsünü seslendirmişizdir. Müziğe mola verdiğimizde davetlilerle kurduğumuz muhabbet esnasında hangi nedenle Erzurum'da bulunduğunu belirterek, mutlaka onurla anlattığı anısında Erzurum günlerinin canlılığını koruduğu hissediliyordu. Erzurum deyince Dadaş akla gelir tıpkı bizim Ede gibi demeyi de sözlerine eklerlerdi. Satmazlar adamı dadaşlarla gözü kapalı yola gidilir diyenler Erzurum için iki kelime konuşacaksa bu iki kelimeyi konuşurdu. Bazıları dinleyici iken konuşmaya dâhil olur konuşmayı uzatarak Kurtuluş savaşında tıpkı bizim memleketimizde düşman kuvvetlerine karşı halkı harekete geçiren Sütçü İmam gibi Erzurum'unda Nene Hatunu var der, maneviyatın her iki ilde de derinden yaşanıldığını işaret ederek şehitlerimizi rahmetle anar ülkemizin bekasına dua etmemize vesile olan olurdu. Yani "Erzurum Kahramanmaraşlının duasında" dır.

1993 yılında başlayan memuriyet hayatımın farklı illerde geçen sürecin devamında 2004 yı-

lında, Bakanlığımızca "Erzurum Hüseyin Turgut Eğitim Merkezine" Müdür/ Öğretim Görevlisi olarak görevlendirildim. Bu görev mesleki olarak terfi niteliğinde bir görevdi. Erzurum'la ilgili bütün edindiğim bilgiler gözümde canlandı sevincim Palandöken karı gibi aktı. Sevindim, görev yerimin Erzurum da olmasına ayrıca sevindim hızla yeni görev yerime giderek yeni kurulan kurumun ilk göreve başlayanı oldum. Bu görev sürecim kendi isteğimle kaldığımdan 8 yıl sürdü ve kendi isteğimle asli mesleğim olan Cezaevi Müdürlüğü görevime dönüş yaptım.

Bu süreçte Erzurum'u Erzurumluyu yakinen tanıma fırsatım oldu. Yaşadığım her geçen gün önceki duyduklarımın üzerine olumlu yönde yeni ekleyebileceğim değerler gözlemliyordum. Erzurum'un memleketim Kahramanmaraş'la tarihsel bağlarını yeniden araştırdığımda ulaştığım bilgiler her iki ilinde beslendiği değer yargıları öteden beri aynı kökten geldiğini doğruluyordu. Erzurum kalesi hemen kıblesinde bulunan Ulu Caminin daimi cemaati olurlar huzur sofrasını işaret eder. Tıpkı memleketimin kalesinin memleketimin Ulu Camisiyle muhabbeti gibi.

"Alâüddevle Bey'den sonra Dulkadıroğulları Beyliği'nin başına Yavuz Sultan Selim tarafından Şehsuvaroğlu Ali Bey getirildi. Ali Bey, kendisine karşı çıkan Şâhruh Bey'in oğullarını bertaraf ettikten sonra ülkesinde dirlik ve düzeni kurmakta başarılı oldu.

Ancak Şehsuvaroğlu Ali Bey'in bu başarıları isyanları bastırmakla görevli Ferhad Paşa'nın kıskançlığına yol açtı. Onun öldürülmesi için Kanûnî Sultan Süleyman'dan ferman çıkartan Ferhad Paşa İran'a sefer bahanesiyle onu Tokat'a davet etti ve Artukova'da çocuklarıyla birlikte katlettirdi (1522). Ali Bey'in öldürülmesinden sonra Dulkadırlı ülkesi Osmanlı topraklarına katılarak Maraş merkez olmak üzere bir eyalet haline getirildi).

Dulkadıroğulları Beyliği içinde Bozok bölgesi ise ayrı bir sancak olarak Osmanlı idaresine bağlandı. Memlük Devleti'nin himayesinde kurulan, XV. yüzyılın ikinci yarısından itibaren zaman zaman Osmanlı himayesine giren Dulkadıroğulları Beyliği'nin devlet teşkilâtında sırasıyla Memlükler'in ve Osmanlılar'ın tesiri görülür. Beyliğin merkezi önce Elbistan iken daha sonra Maraş olmuştur.

XV. yüzyıl sonlarında Dulkadırlı ordu teşkilâtının Osmanlılar'dan mülhem olduğu anlaşılmaktadır. "Alâüddevle Bey Kanunnâmesi" (Barkan, s. 120-124), Osmanlı timar sisteminin aynen Dulkadıroğulları Beyliği'nde de uygulandığını, dolayısıyla askerî teşkilâtın bu sisteme göre kurulduğunu belgelemektedir.

Dulkadıroğulları zamanında başta Maraş ve Elbistan'da olmak üzere köylere varıncaya kadar beyliğin kurulduğu coğrafî alanda cami, mescid, medrese, türbe, zâviye, köprü, kale vb. pek çok dinî ve sosyal tesis yapılmış, bunların birçoğu günümüze ulaşmıştır. Bunlar arasında, cami ve mescidlerden Adıyaman, Dârende, Elbistan, Kahramanmaraş ulucamileri Bahçe Ağca Bey, Gaziantep Alâüddevle, Kadirli Ala, Kahramanmaraş Hatuniye (Şems Hatun) ve Haznedarlı camileri ile Gemerek Şâhruh Bey ve Kahramanmaraş İklime Hatun (Üdürgücü) mescidleri; medreselerden Kahramanmaraş'taki Taşmedrese ile Kayseri Hatuniye Medresesi; türbelerden Çandır'daki Şah Sultan, Hacıbektaş Balım Sultan, Pazarören, Koçcağız'daki Süleyman Bey ve Kırşehir Ahî Evran Zâviye ve Türbesi ile diğer mimari yapılardan Kızılırmak üzerindeki Şâhruh Köprüsü, Hasankale'deki (Pasinler) ılıcalar, Harput, Kahramanmaraş ve Kayseri kaleleri sayılabilir.

Genellikle XV ve XVI. yüzyıllardan kalma bu eserlerin çoğu, gerek Osmanlı Devleti gerekse Cumhuriyet Türkiye'si zamanında birçok defa onarım görmüş ve sosyal fonksiyonunu sürdürmüştür. (1) "Maraş, bugünkü yerleşim yerine Dulkadırlılar zamanında gelmiştir. Maraş'la ilgili, arkeolojik verilerde fazla bilgi yoktur. Tarihi seyirde VII. yüzyıldan XIV. yüzyıla kadar bu çevrede kuvvetli bir mimari geleneğin kurulamadığı, mevcutların da sık sık el değiştirme, istilâ, talan ve yakıp yıkmalarla yok olduğu anlaşılan bilgidir. Daha çok Dulkadıroğulları Beyliği ile Osmanlı döneminde yaptırıldığı bilinen çeşitli eserlerin de tarihlerde var bulan depremlerde yıkıldığı ve özelliklerini kaybettiği görülmektedir.

Kahramanmaraş'ın Kalesinin kuruluş tarihi hakkında kesin bilgi yoktur. Ancak burada ortaya çıkan, Evliya Çelebi'nin Seyahatnâme'sinde sayılarını dört olarak belirttiği aslan heykellerinden günümüze ulaşmış birinin üzerinde bulunan kabartma yazılardan anlaşıldığına göre milâttan önce XI. yüzyıldan itibaren kale ve çevresi önemli bir iskâna sahne olmuştur. Öte yandan yakın yıllarda ortaya çıkan verilere dayanarak yapılan değerlendirmelerde Filistin, Kuzey Suriye, içinde Maraş ve Elbistan'ın da yer aldığı Malatya, Erzurum (Karaz) ve Kuzey Kafkasya'ya uzanan bir hat üzerinde milâttan önce 3000 yılına kadar inen çanak, çömlek ve seramik buluntular arasında ortak kültür özellikleri tesbit edilmiştir.

VII. yüzyıldan itibaren İslâm devletlerinin etkileri görülmeye başlar. XI. yüzyıldan sonra Selçuklu ve diğer Anadolu Türkmen beylikleriyle Dulkadıroğulları Beyliği'nin birtakım tamirler yaparak kaleyi tahkim ettikleri belirtilmektedir. 922 (1516) yılından sonra çevrenin tamamen Osmanlılar'a geçmesiyle kalede daha ciddi boyutlarda onarımlar yapılmış, mahalleler kurulmuş ve bir mescid inşa edilmiştir." (2)

"Dulkadiroğulları Oğuzların Bozok koluna bağlı bir Türk hanedanıdır. Tarihimizde zulkadiroğulları olarak bilinmektedir. Zulkadir, güçlü kudretli anlamına gelir. Kuranda zulkarneyn olarak zikredilen peygamberin Oğuzhan olduğuna dair rivayetler vardır. Zulkadir oğulları Oğuz Hanın yaşadığı şehirden Dünyaya yayılmışlardır. Zülkadir Oğulları İlk Müslüman 'Sunni' olan, Oğuz Türkmenlerindendir. Bu Özelliğinden dolayı Selçuklu Ordularında 'Serdengeçti' "Asker olarak yer almış ve Anadolu'ya Selçuklu Ordularıyla gelmişlerdir. Şecaat ve cesaret timsali olan zülkadir oğulları hanedanı Mısır Tarihlerinde ve İran Tarihlerinde hep DULKADİR diye geçer. Dedekorkut bayat soyunun boy beğidir, fuzuli gibi ünlü divan şairi de bu boydandır. Erzurum Hasankalede doğup büyüyen , Nef-i Dulkadir-i zülkadir şehzadesidir, Erzurum ve Hasankale dahil ilçelerinin tamamı aynı kan aynı soy olan Dulkadiroğlu soyundandır...Bu soyun evlatları bugün Erzurum'da iskan eder ve memleket meselelerinde hep aynı tepkiyi gösterirler bu ortak tepki damarlarındaki aynı kanın tezahürüdür. Erzurum kongresinin başarıya ulaşmasında ve bütün bir ülkeyi kapsayacak şekilde etkili olmasında bu kanın büyük bir önemi olmuştur. Dulkadir oğullarının seçilmesinde en önemli noktalardan ilki yıllarca hüküm sürdükleri coğrafyada İran ile olan zorlu mücadelelerinde başarılı neticeler almalarıdır. Erzurum Şah İsmail ile olan mücadelenin merkezi olacağı için Şah İsmail ve Safevi tehlikesini iyi bilen onları iyi tanıyan beylerin burada büyük yararlılık göstereceği açıktır."

Dulkadir sülalesi Osmanlı Devletinde, Osmanlı hanedanı dışında soylu, asile kabul edilen üç aileden birisidir. Bundan dolayı bu iki aile arasında çok sıkı akrabalık bağları kurulmuş, kız alınıp verilmiştir. Yıldırım Beyazıt, Çelebi Mehmet, II. Murat, Fatih Sultan Mehmet, II. Beyazıt bu sülaleden evlenmişlerdir. Dulkadir kızları birçok padişahın ya annesi ya da babaannesi olmuştur. Kanuni Sultan Süleyman'ın bu akrabalık bağına güvenmesi gayet normal değil midir?" (3)

Benim gözlemlerime göre de; bu her iki ilin ortak kültür özellikleri çok belirgin olarak yaşanılmaktadır. Camiler, çeşmeler, türbeler, hanlar, hamamlar, metreseler aynı merkezi düşüncenin ürünleri niteliğindedir. Erzurum, memleketim Kahramanmaraş'tan sonra hayatıma en fazla tesir eden şehir olmuştur. Sekiz yıl görev yaptığım sonraki zamanlarda da şiir dinletisi için geldiğim bu şehir özellikle insani özellikleri bakımından bendeki yeri ayrıcalıklıdır.

Memleketim dışında en çok ilgi gösterdiğim şehir Erzurum dur. Öyle arzuladım ki 2012 yılında Erzurum'da bir gurup şair arkadaşımla başlattığım " Erzurum ve Kahramanmaraş kardeş şair ket olsun." projemin gerçekleşmesi yolunda her yıl şiir dinletimizi tekrarlayarak ve uygun zeminlerde neden gerekliliğini dillendirerek, bu zikrimi canlı tutmaya devam ediyorum. Hayalin kurulması mekândan kopuk olamaz, Benim hayallerimde yaşattığım anlarım vardır.

Erzurum'a dair. Doğup büyünen yerlerden başlanarak yaşam seyrinde nefes tüketilen mekânlar, hatıraların yaşatıldığı önemli merkezlerdir. Yerleşim yerleri sağlıklı düş kurmayı sağlar. Şehirler sadece yaşam merkezinden ibaret değildir. Fiziki ve kültürel motifleriyle de sanatın icrasında sanatçıya ilham veren mekânlardır. Birçok sanatçı yaşadıkları şehirle anılırlar bundan ötürü.

Uzunca süre kaldığım Erzurum'un hal durumunu öyle işledim ki insani, lisani, ahlaki, mimari, tabi ve coğrafi özellikleri memleketimle aynıydı. İçimdeki mekânını memleketimle kardeş kıldım. Onun için de iç sesimi yükselterek" Erzurum ve Kahramanmaraş kardeş şair ket olsun." seslenişim duyarlı ülkem insanı tarafından destek buldu, bunun kabulünü görmek nasibim olacak inşallah.

Aynı tarihsel oluşum içinde olan yerleşim yerlerinde, giyim kuşam sosyolojik, psikolojik ve çevrenin etkisi ile biçimlenerek, geleneksel geyim toplumsal özelliklere göre şekillenmektedir. Erzurum'da kadınların dış kıyafet olarak kullandıkları Ehram, Kahramanmaraş'ta kadınların dış kıyafet olarak kullandıkları izar (örtü) her ikisi de kadının yabancı erkeklerin yanında, veya ev dışına çıktığında yüz, el ve ayaklar dışında tüm bedenin örtülmesi ile dıştan bakıldığında tanınmayacak görünümde olma halleri,

Kahramanmaraş'ta günümüzde kullanımı çok az gözükse de yakın zamana kadar etkin olarak kullanılan örtüydü İzar. Fransız askerinin İzar la örtülü bir Türk kadının yüzünü zorla açarak taciz ettiği, Sütçü İmamın bunu gördüğünde silahıyla tacizciyi öldürdüğü andaki Kahramanmaraşlı kadınını örtüsü izar dır. Nene Hatun'un Rusların saldırışına karşı Erzurumluyu harekete geçirdiği andaki örtüsü Erham olduğu gibi.

Erkeklerin günümüzde folklor kıyafeti olarak kullandıkları şalvar, yün çorap, deri yemeni, bele bağlanan poşu, bayan kostümündeki el işi yazmaları baş bölgesinde kullanılması, elbise olarak fistan benzerlik göstertmektedir.

Kızların çeyizleri arasında; "Maraş işi sim sırma işlemeciliğini kadın giyimiyle bütünleştiren ve en özgün örneklerini barındıran bindallıların geleneksel kıyafetler içerisinde özel bir yeri bulunmaktadır. Dulkadiroğlu Beyliği'nden Osmanlı Sarayı'na gelin giden Emine Hatun, Alime Hatun, Ayşe Hatun ve Fatih Sultan Mehmet ile evlenen Siddi Mükrime Hatun'un çeyizleri arasında sim sırma işlemeli bindallı v.b. kıyafetlerin olması Maraş işi sim sırma işlemeciliğinin tanınmasına ve yaygınlaşmasına katkı sağlamıştır." (4) Erzurum'da da kadınların geleneksel giysileri arasında "bindallı" olması giyim olarak ta kültürel birlikteliğimize örnektir.

Ülkemin en saf yaşamının olduğu yerlerden biridir Erzurum. Erzurum lehçe yönünden de zengindir, lehçesi ayrı bir lezzet katar muhabbet sofrasına. Saflık ve asaletin palandöken kadar yüksek ve Palandökenin karı kadar ak, yüksekliğin temsili muhabbettim ocağı benim gözümde Erzurum. Palandöken Dağı Erzurum'un işaret parmağı, sırtını dayadığı kucağını açtığı gökten gelen bereketin hanesine uzanan bereketi merdivenidir. Şairlerinin ozanlarının ritminde Erzurum'un mayası belirgindir. Bu mayanın soluğu benim şiirime de yansıyan ritim oldu elhamdülillah.

ERZURUM

Abdulrahmangazi başın koymuş palandökene.
Nene hatun rüzgarı sokağında nöbette Erzurum.
Saçaklarda üşür buz sarkıtı gözlerinden damıtır.
Sırra giden kullar ar perden den yürekleniyor.
Palandöken yastık olmuş rahat uyu Erzurum.

Caddesinde dadaşlar dik yürür dualıdır tesbihi.
Karına, boranına şükreder sofrasında gördüğü.
Merhem olan mürşidi çok buzlarını yonttuğu.
Sırra giden kullar ar perden den yürekleniyor.
Palandöken yastık olmuş rahat uyu Erzurum.

Lalapaşa, ulu cami, çifte minareden ses gelir.
Dara düşsen bir ister komşudan beş gelir.
Vakit döner kıblegaha öz muhabbete gelir.
Sırra giden kullar ar perden den yürekleniyor.
Palandöken yastık olmuş rahat uyu Erzurum.

Silahlanıyor toprağına göz dikenler ha bire, bire.
Hak şifadır, Hak'tan yana yontulmamış taş bile.
Yiğidin sevdası, can erinin el bağladığı sin sile.
Sırra giden kullar ar perden de konaklanıyor.
Palandöken yastık olmuş rahat uyu Erzurum.
16.06.2010

"Tabiat; içinde barındırdığına benzerliğini katar." Bu gözlemin doğruluğu Erzurum'da çok net görülür, renkler tonları çok net ve keskin gözükür. Yani göğün mavisi tam mavi gözüktüğü gibi diğer renkleri de adını taşıyan tam rengi zikir eyler. Yeşili tam yeşil, kırmızı da kıpkırmızıdır. Bulanıklığı barındırmaz Erzurum'un havası. Mimarisi coğrafi özellikleriyle uyumlu, insanlarının ihtiyaçlarına da uygundur. Tarihten gelen asil yaşamı bütün dokularıyla yaşamakta olduğunu, tabiatın içinde insanların sanatla iç içe yaşadığını gözlemlemenin hazzını da ben yaşamaktan mutluydum. Yaşam çizgilerinin netliği insani eseri bakımından tarihi soyluluğun yüklediği sorumluluk Anadolu Türkünün saf temsili örneği mert, içten, samimi, sırt dayanılacak dürüstlüktedir.

İbrahim Hakkı, Şair Nefi, Summani, Erzurumlu Emrah gibi nice Türk büyükleri yetiştirmiştir Erzurum. Bu düşünürler, şairler hayatıyla sanatıyla, sözüyle derin izler bırakmıştır memleket sınırını taşarak ülke geneline. İbrahim Hakkı Hazretlerinin, tek başına ki büyüklüğünü şair olarak tarif etmekte cılız kalır. Tasavvuf düşüncesiyle şair ve sanatkârlığın üzerinde bir mütefekkir ve filozof denilmesi bile doldurmaz insanlığı kucaklayışını.

Memleketim insanı Erzurum'u Erzurumluyu sever, benim de sevişim tarihteki atalarından gelen çizgiyi korumakta duruşlarını muhafaza etmeleriydi. Erzurum'u kurulmuş olduğu yer olarak ve değerlere sarılışıyla ülkemizin gözlemleme merkezi gibi görüyorum. Kahramanmaraş'ta sağduyulu kime sorsanız "Erzurum doğunun kalesidir" sözünü duyarsınız. O nedenle de bu il ve benzer illerde devletin özellikle takibinde olunan köşe taşı niteliğinde bakışı vardır. Saf neslin bekası için korumasında olmalıdırlar. Bu konuda da devletimizin tedbirli olduğunu düşünüyorum.

Erzurum hep aydınlıktır, gündüz güneş gece kar aydınlanır, düşene komşusu el uzatır. Mehtapta yıldızla hilalin muhabbetini izlemek topraktan ayağını kestirir insana, muhabbetlerine davet eder koşmak ister insan dolunaya yirmi beş adımda varırcasına.

Ömrümün öteye tırmanışında Erzurum günlerim hayat merkezimi oluşturanlar arasında soluk aldığım can hane merkezdir. Memleketimin sırtını Ahir Dağına, Erzurum da Palandöken Dağına dayadığı gibi benimde gönlümün yaslandığı dağlardı bu iki şehrin kardeş olmasını arzuladığım dağlar. Yine görev yerim nedeniyle 7 yıldır bulunduğum İstanbul'la da duygusal bağlarım oluştu. Bu yazımı da İstanbul'da ki evimde yazıyorum. ***"Zikir fikri her mekâna taşır, fikir ağızdan çıktıktan sonra adresine ulaşır." Üç saç ayağında dünya eğleşir. Başım ayağım İstanbul'da, kolumun biri memleketime öbürü Erzurum'a ulaşır. Ben ülkemi seviyorum, saç ayağımdan biri İstanbul'da yolumda ilerliyorum sesim sınır ötesini dolaşır.***

Kahramanmaraşlının özünde Erzurum kardeş duasındadır. "Erzurum ve Kahramanmaraş kardeş şair kent olsun". Çağırımı; öyle ki ülkemin başka illerinde yaptığım şiir dinletilerimde ve muhabbet ortamında da bu projemden bahis ettiğimde tıpkı memleketimin insanlarına yakın cümlelerin duyulduğumu samimiyetle söylerim.

Dün de bugünde Erzurum Kahramanmaraşlının gözünde aynı. Erzurum doğunun kalesi, Erzurumlu adamı satmaz.

Kalbi selamlarımla, şiir duruşu türkü derinliğinde yaşam muhabbeti dileğimle.
09.12.2020

KAYNAK:

(1) https://islamansiklopedisi.org.tr/dulkadirogullari 09.12.2020

(2) https://islamansiklopedisi.org.tr/kahramanmaras 09.12.2020

(3) https://erzurumsevdasi.com/erzurumda-dulkadir-ogullari-izleri/ 07.12.2020

(4) https://kahramanmaras.ktb.gov.tr/TR-152444/geleneksel-giyim-kusam.html 09.12.2020

Mehmet AKSU

PANDEMİ VE ERZURUM ŞEHİR HASTANESİ

Rahmetli babamın sağlık konusunda güzel bir sözü vardı, "Hem hasta, hem yalancı olunmaz. Kurallara uyan, aklı başında hasta olalım, biz şifa, doktor da tedavi sonucuyla mutlu olsun" derdi. Bizde aynı kurallarla hem kendimiz, hem de onlar adına huzurluyuz, mutluyuz.

Evet dostlar Erzurum Pandemi Şehir Hastanesinde on yedi gün süren tedavi sürecinde, biz hastanenin verdiği yemek ve su dışında, on ikinci günü doktorumuzun "Çay içebilirsiniz" izniyle günde iki öğün limonlu çay içmeye başladık. Yemeklerde ise verilen yemek dışında asla ek gıda yemedik, istemedik. Çünkü bize diyetisyenin kan değerlerimize ve tedaviye göre hazırladığı kahvaltı-yemek veriliyordu. Biz ise bu can pazarına şifa bulmaya gelmiştik. Tercih hakkı diye bir lüksümüz yoktu.

Yemekler dışında bir de hastane, sağlık camiası vardı. Arkadaşımın "Sen doğru söylersin, hastane temiz mi, doktor ve personel nasıl davranıyor" diye tedirginlik hissettiren sorusunu duyunca şok oldum. Kusur aramak, karalamak ne kadar kolaydı, hata arayan kişi bence aynaya bakmalıydı. Tabi bir de vicdanlar ne yapacak nasıl müsterih olacaktı.

Erzurum Pandemi Şehir Hastanesinde "Hijyen-hizmet-hürmet." adına ne ararsanız ganiydi, yeter ki insanlarımız kadir kıymet bilsin.

Hemşire-hemşır kadrosu tedavi saatlerinde, kapıyı çalarak tebessüm ve nezaketle odanıza, "Günaydın, tünaydın, iyi akşamlar veya hayırlı geceler" dileyerek vazifelerini yapmak üzere pozitif enerjilerini etrafa yayarak geliyorlardı. Doktorumuz ha keza, günde iki kez vizit saatinde tebessümle gelip motivasyonumuzu yükselttiği gibi mesai saati dışında hasta için arandığında hemen gelip, sorunlu olan dışında diğerlerine de "Nasılsınız" diye hatır sorup öyle gidiyordu, hepsine minnettarız.

Bizim odamız, çift kişilik bir odaydı. Duvarda iki plazma tv, dolaplarda en küçük boy Arçelik buzdolabı, hastanın tüm malzelerini muhafaza edecek askılıklı dolaplar, iki yatağı birbirinden ayıran çok güzel ekru kalın saten paravan perdeler dışında sıklemen rengi, gerektiğinde tüm pencereyi kaplayan kalın fon ve güneşlikle aynı şıklıkta tül perdeler odaya ayrı bir zenginlik sağlamıştı. İki tane tek kişilik rahat koltuk yanında, açıldığında bir kişinin rahatça yatabileceği katlanır koltuk hasta ve olası refakatçisi için düşünülen önemli mefruşat ve mobilyelerdi. Tabiri caizse beş yıldızlı otel lüksü hastaya sunulmuş, manevi eksiği tamamlayan tül kılıf içerisinde bir Kuran'ı Kerim ve kalın yollu halı seccadeyle odanın tüm eksiği tamamlanmıştı. Gerek oda içindeki, gerek banyodaki lavabo, dolaplar, hastanın rahatı için düşünülen şık armatürlü duşlu banyo kabini mükemmel bir hizmet sunumuydu.

Bu hizmetlerin muhafazasına gelince! Biri hastayı, diğeri yönetimi ilgilendiren iki önemli kural vardı.

Bunlardan önce yönetimi ilgilendiren hususa değinirsek; günde en az dört defa eldivenli maskeli görevli geliyor, çöp kovalarını boşaltıp, kağıt havlu, peçete eksiklerini kontrol ettikten sonra evlerimizde kullandığımız gibi temiz paspaslar ve deterjanlı sularla odaları silerken, diğer bir personel her gün, banyo, klozet ve lavaboları deterjanlı sularla fırçalayıp,hasta için gerekli hijyeni sağlıyordu. Ayrıca her pazartesi günü sabahleyin yataklar değiştirilip, müsade ile odalar dipten köşeden deterjanlı sularla fırçalanıp, temiz paspaslanıp, havalandırılarak hastaların sıhhat ve huzuru sağlanıyordu. Samimiyetle söylüyorum her yer mis gibi kokuyordu. Hasta taburcu olunca da beş kişi aynı anda odaya girip kapı, pencere, duvar, dolap, lavaboları, banyoyu temizleyip gelecek hasta için hazırlıyorlar. Elleri dert görmesin.

Gelelim kolay olan ancak bazı hastalar tarafından zorlaştırılan asıl konuya. Yani bu güzelliklerin ferdi muhafazasına! Millet olarak kolayı zorlaştırmak sanki de vazife. Odamızdaki küçük buzdolaplarının ne yazık ki kapak kısımda ki şeffaf mıka rafları kırılmıştı, insandır, olabilir ancak kişi kazaende olsa kırdığı rafı servisten alarak veya aldırarak yerine takabilir. Burası normal bir hastane değil pandemi, diğer bir tabirle "Can pazarı" hastanesi ve ne acıki iyileşip çıkarken odalardaki Kuran-ı Kerim'leri götürüyorlar. Hani maneviyatına güç yetmeyen, maddi azami yirmi lira için kendini harcayan kişi, oradan değilde herhangi bir kapıyı çalıp, Kuran-ı Kerim istese daha makbul, sevap olur, kamu malına, tüysüz yetim hakkına tenezzül etmemiş olur.

Hizmetli personel için "vazifeleri, temizlesin, toplasın, ben yaparım" gibi yanlış ilke ve düşünceler taşıyan kişiler arttıkça hizmet kalitesinin düşeceği, olumsuzluklar yığınının artışının zamanla çaresizliklere dönüşebileceğini düşünmek, duyarlı insanları ziyadesiyle üzeceği inancındayım. Dilerim insanlarımızda sağ duyu hakim olur ve bu güzel hastane her daim aynı güzellikte hizmet verir.

Saygılarımla.

Ayşe Neslihan HATUNOĞLU

KİTAP DÜNYASINDA ERZURUM VE ERZURUMLULAR

ARAYIŞ VE ADANIŞ'LA RASÛLULLAH'I ÇAĞA TAŞIMAK

Her yıl özellikle Ramazan aylarında siyer kitabı okumaya gayret ederim. Velev ki ramazan ayı içerisinde okuyamasam, yıl içerisinde kesinlikle okumaya gayret ederim. Bu, sekiz yıldır geleneksel hale getirdiğim bir okuma programıdır.

Bu sene Kur'an mealine ağırlık verdiğim için ramazan ayı içerisinde siyer-i nebi okuyamamıştım. Ta ki "**arayış ve adanış**" kitaplarıyla karşılaşana dek. Kitapları elime alınca bu yılın siyer sayısı işte bunlar olmalı dedim. Ve kitapları okurken ne kadar nasipli olduğumu anladım. Şimdiye kadar okuduğum bütün siyer kitaplarından farklı bir usul ve üslupla Peygamber Efendimiz (sav) çağa taşınıyor ve anlatılıyordu.

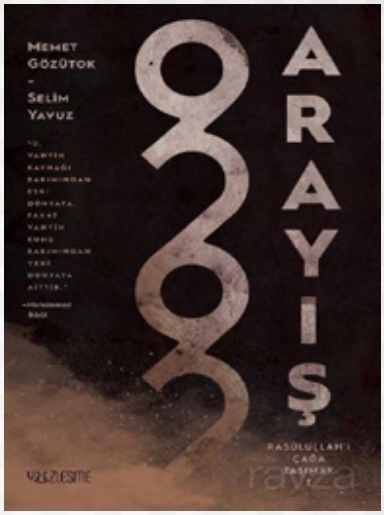

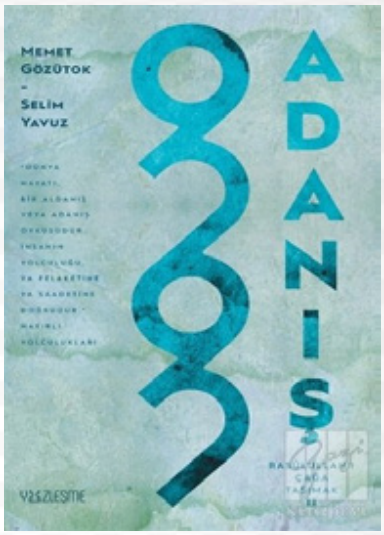

Yüzleşme yayınevinden 1 Haziran 2020 tarihinde ilk baskısıyla okuruyla buluşan bu iki naif kitap, Sayın **Mehmet GÖZÜTOK** ve Sayın **Selim YAVUZ** beyefendinin beraberce bizlere kazandırdıkları bir çalışmadır. İki eser **"rasûlullahı çağa taşımak"** ilkesiyle efendimizi daha güzel nasıl anlatabiliriz derdini dert/dava edinerek yola çıkmıştır. Özellikle kitapların kapağında ki yazılar, tamamen bu derdi/davayı destekleyip ve daha kuvvetli kılmaktadır.

"Arayış" isimli cilt-1 olan kitap Pakistanlı büyük mütefekkir merhum Muhammed İkbal'in: "O, vahyin kaynağı bakımından eski dünyaya, fakat vahyin ruhu bakımından yeni dünyaya aittir."

"Adanış" ismiyle cilt-2 olan kitap ise "Dünya hayatı bir aldanış veya adanış öyküsüdür. İnsanın yolculuğu, ya felaketine ya selametine doğrudur" sözüyle devam etmektedir.

Mizanpaj ve kapak tasarımı ise büyük bir emeğin mahsulü olduğu adeta kendisini hissettirmektedir. Her iki kitap üzerinde ki desen, Arapça "Muhammed" yazısıyla ince bir estetiğe bürünmüş. Kitapların mizanpajı üzerinde tatlı bir göz yorgunluğunun

olduğu da hissedilmektedir. Özellikle renklendirilmesi ve çizimlerin olması da ayrıca kitapları müzeyyen hale getirmiş. Peygamber tasavvurunu ihtiva eden yazıların mavi renkli pasajların Mehmet Gözütok'a siyah renkli olan pasajların ise Selim Yavuz hocaya ait olduğunu ilk sayfanın dipnotundan öğreniyoruz. Çizimlerin ise **Mutlu Horasan** beyin ve **Gözde Geyik** hanımefendinin alın teri olduğuna şahitlik ediyoruz.

Kitaplar, Mehmet GÖZÜTOK ve Selim YAVUZ hocalarımızın soru-cevaplı sohbet / muhabbet havasıyla ilerleyerek Efendimizi (sav) yaşamış olduğu zamandan alıp, günümüz dünyasında birebir yaşadığımız nice durumlarla karşılaştırıp, kronolojik bir siyer anlatmaktan ziyade, "rasûlullahı çağa taşımak" ilkesiyle günümüze ulaştırıp özellikle okuyucusunu tefekkür ettirmektedir. Her yaştan ve her seviyeden okuyucuya hitap edebilen bir üslupta olması, kitapların samimi çalışma olduğunu ve gök kubbede hoş sada bırakabilme güzelliğini kuvvetleştirmektedir.

Hira kelimesinin bir anlamının da "arayış" olduğunu Mehmet GÖZÜTOK hocamdan işitince Efendimizin hira mağarasında ki inzivasının ne kadar manidar ve deruni olduğunu anlamış oldum. Özellikle kitabın bu isimle çıkmış olması ise bizlere, aslında her insanın bir "hirası/arayışı" olduğunu hatırlatmakta ve bu arayış içerisinde ruhumuzun sesini dinleyerek kendimizi bulabilme arayışıdır. Ki "kendini bilen rabbini bilir" sözünün hikmeti de bu şekilde olsa gerek.

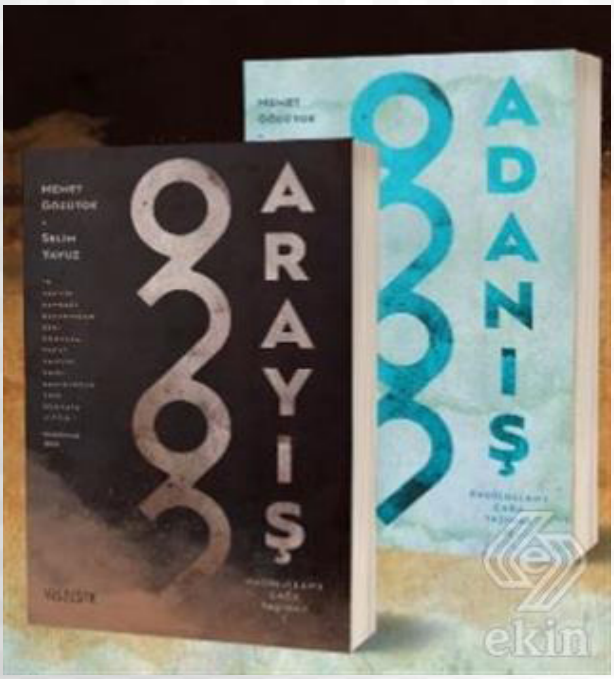

"Dünya hayatı bir aldanış veya adanıştır" sözünü "hayırlı yolculuklar" ile "adanış'a" işaret ederek özellikle Efendimizin hicretten sonrasını konu alan ikinci kitap Adanış, Yesrip'i "Medine" eyleyen nebevi ahlakın izleriyle bizleri baş başa bırakmaktadır. Nebevi ahlakının, bir adanış olduğunu ta ruhumuzda hissettiğimiz bu eser, yolların hayırla neticeleneceği bir nebevi adanışla yaşamanın muştusunu göstermektedir.

Özellikle her iki eser de Efendimizi, kelime-i şehadette olduğu gibi "abduhu ve rasûlühü" olarak anlatmakta ve bizlere tanıtmaktadır. Her iki kitabın en güzel özelliği ise bir kul peygamberi olarak ifrat ve tefrit meselesinden uzak vasat bir anlatıma sahip olmasıdır. Her yaştan ve her seviyeye hitap eden latif bir anlatımının olması da bu yüzdendir.

Ön sözde "dostluk" üzerine yapılan vurgu ile Efendimizin sıddıkıyet makamında olan sahabelerinin / dostlarının varlığıyla neleri başardığını ve bu başarılarla da bizlere "sizler de böyle olabilirseniz neler başaramazsınız ki" durumunu; bir dost meclisinde birbirlerini tanıyan ve keşfeden iki dost Mehmet Gözütok ve Selim Yavuz hocalarımız bizlere nadide iki eser sunmakla çok güzel şekilde kanıtlamış oldular.

Dostluklarının ebedi olmasını diliyor bu iki eseri bizlere kazandırdıkları için de kalbi muhabbetle şükranlarımı arz ediyorum.

Arayış ve Adanış'ın bahtı açık ve şuurlu okurlarının bol olması duasıyla…

İNSAN VAAZLARI: İNSANA, ZAMANA, MEKÂNA, ŞEHRE; HEPSİNE DAİR...

Her satırında deruni tefekkürlere vesile olan güzel kitaplar vardır. Bu kitaplar samimi bir ıstırabın ve gayretin, kâğıtlara sirayet eden şahitleridir. İnsan çıkmak istemez böyle kitapların sayfa aralarından. Adeta kaybolmayı arzularken, aslında kendisini bulur bu tür kitaplar

arasında kendini insan. İnsan, ruhuna dokunabildiği satırlarla kaybolmak ister.

En nihayetinde satırlarında kaybolmayı ve günlerce bulunmamayı istediğim kitaplardan birisidir insan vaazları. Çünkü içerisinde bize, bizden olana, mekânlarımıza, zamanımıza selam var, sitem ve hesap sorma var. "Neden nasır neden" diye iç hesaplaşma var.

Bu kitapta zamana ve mekâna dair güzel sözler var. Yürek yakan ve gönül sızlatan satırlara şahit oluyorsunuz. Altını çizdiğiniz satırların fısıltıları arasında eminim ki sizlerde günlerce dalıp dalıp gideceksiniz. Mim koyduğunuz paragraf için eliniz kalem tutuyorsa notlar alacak, diliniz kelam ediyorsa sözler söyleyeceksiniz. Ben bunları yaşadım. Özellikle benim başucu kitaplarımdan birisi olmuş durumdadır. Satırlarında sitemkâr mürekkep kokuları duyarsınız.

İnsan vaazları, bir deneme, düşünce ve iç hesaplaşma kitabıdır. Yazarı şair/yazar Muhammet Hanefi İSPİRLİ.

Şair Muhammet Hanefi İSPİRLİ hocam, dışı tenha içi mahşer olan, ak saçlarında nice efkâr tarayan ve bakışlarında engin bir duruluğu barındıran zarif bir şairdir. Bir Bardak Suda Kurulan Hayal, Kitab-ı Aşk ve Hiçkimse şiir kitaplarının da şairidir.

"Hezeyanların (ve) içinden çıkılmaz sıkıntıların yaşandığı dönemin insanlarıyız" cümlesiyle başlayan insan vaazları, 2018 ilk baskısını zafer yayınevi aracılığıyla deneme kategorisinde arzı endam yaparak okuruyla buluşmuş. Mizanpajını Mehmet SEÇER ve kapak tasarımını da Ufuk ÇETİNKAYA beyin yaptığı kitap, içerisinde 40 deneme yazısından oluşan 148 sayfalık bir samimiyetin iz düşümüdür.

İnsan vaazları, isminden de anlaşılacağı üzere özellikle yüreğinde şehre, zamana ve mekâna dair duygular büyüten her vicdanlı okurun muhatabıdır. Şairin "durun kalabalıklar bu cadde çıkmaz sokak" dediği anı yaşatır sizlere. Zihninizde ve bildiklerinizde sizleri bir iç hesaplaşmaya ve muhakeme etmeye davet eden bir eserdir.

Kitap, "hepsine dair" ile başlar. Hepsinden "bize dair" bir şeyler bulmaya ve bulduklarıyla hitap etmeye çalışır. Bizden ise daha da özele inerek okuyucusuna yönelip ve gözlerinin içine bakarak ey okuyucu artık "sana dair" sözler söylüyorum, dikkatli dinle der.

Kentli insan ve kentli insanın hallerinden bahsederken aslında kenti eleştirip "şehirli" olunmayı vaaz eder bize. Şehrin gönlü vardır der ve okuyucuyu bu gönülle tanıştırır. Gönlünde aşka dair izler barındırıyorsa eğer okuyucu, bu gönül ile çok iyi sırdaş olabilir. Bu yüzden 44. sayfada bize "yüreğini dinle" der insan vaazları.

"Kentlerin karanlığına inat" "Güzel insanlar meclisi" olduğunu da bizlere bildiren bu kitap, özellikle şehri harap eden sevgisiz, kuralsız ve "cibilliyetsiz adam için notlar" diyerek, anlarsa eğer güzel tavsiyelerde bulunur.

En sonunda "kendi tarihinle yüzleş" diyerek aslında insanı talihiyle yüzleşmeye çağırır. İşte iç hesaplaşma burada başlar diyebiliriz. Çünkü bu başlıkta olan yazı kitabın son yazısıdır. Ve bu yazıyla birlikte insan vaazlarını bitirdiğinizde, kitabı kapatıp 'ben ne güzel yazılar okudum' dediğiniz vakit işte o an eser sizlere vaazının en nihai kararını vermiş olacaktır.

Ben, insan vaazlarının en nihai kararını özellikle 118. sayfada geçen şu satırlarda buldum. Satırlar şöyle: "Bu yükselen Centerler, Firavun'un Musa'nın çağırdığını vurmak için kurdurduğu kuleye; bu yığılan mallar, dünyalıklar, Karun'un anahtarlarını eşeklere taşıttırdığı hazinelere; bu başkaldırılar, bu Allah'la senet imzalamış gibi yaşamalar, çölde kırk yılı doldurmuş Yahudilere benziyor."

Bu kitabı bizlere kazandırdığı için sayın hocama kalbi şükranlarımı arz ederken buradan da asıl dev eserini bizlere okutacağı günü sabırsızlıkla beklediğimi/zi ilan etmek istiyorum.

"Sakın irkilme… İnsanın neler barındırdığını, nerelerde gezindiğini çözmeye çalışmaktan daha zor ne var şu yeryüzünde? Bunun cevabını veremezsin sen… Çünkü cevap sensin…" satırları ile sizleri, bu cümlenin cevabıyla baş başa bırakıyorum…

İnsan vaazlarının şehri ve şehirleri aşan bir sedasının olması dileğiyle...

Abdulnasır KIMIŞOĞLU

3 Kuşak Dedem, Babam ve Ben

Dedemin babasına, babası tarafından düğün hediyesi olarak takdim edilmiş olan altı ahır olmak üzere üç katlı ahşap yığma ev ve bahçesinde halen oturmaktayız. Yaklaşık İki yüz yılı aşkın bir geçmişi olan bu evin zemin katında iki oda, salon, banyo, mutfak ve kiler bulunmakta. Üst katında ise üç oda, genişçe bir solan ve iki adet balkon vardır. Evimiz, şehre hâkim dağın yamacında ilk günkü heybetiyle zamana meydan okumaktadır. Bahçeli oluşu evimize ayrı bir güzellik katıyor. Bu bahçede yaklaşık beş kuşak nice hayata dair nefes alıp verdiler. Nice acılar ve güzellikler paylaşıldı. Mahallemiz eski bir Osmanlı mahallesidir. 'Hacılar Hanı Mahallesi' diye anılan bu mahallemiz, şehrin en eski mahallelerinden olup eski yapı formunu maalesef kullanamamıştır. Çünkü eskiye dair şu an evimize komşu üç evin haricinde ev ve konak kalmamıştır. Bir de sokak başında tek kubbeli hamam, küçük bir cami ve ona bitişik duvarın dibinde çeşme var.

Her evin ve konağın girişinde, Besmelenin altında 'Ya Hafız ' yazılırdı. Allah'ın isimlerinden olan bu ifade bir nevi evlerin sigortası konumundaydı. 'Koruyan, kollayan' anlamındadır. Her türlü afete ve hırsızlığa karşı evler Allah'a emanet edilirdi. Girerken çıkarken besmeleler çekilir dualar okunurdu. Maalesef sahipleri tarafından yıkılarak yeni ev ve konaklar yapıldı. Birçoğu da müteahhitler tarafından çok katlı apartmanlara dönüştürüldü. Dedemin ve sonrasında babamın yanına sayısız insan geldi gitti. Kimi üç daire bir dükkân, kimi iki daire iki dükkân, kimi peşin para vs. birbirine benzer teklifler yağdı durdu. Dedemin vasiyeti gereği tüm bu teklifler reddedildi. Diğer iki evin sahipleri de biz satmıyoruz diye onlar da satmadılar. İyi ki satmamışlar mahallemize dair en güzel köşe burası. İnsanlar geçmişe dair yaşadıkları anılarını burada tazeliyorlar.

Hayal meyal hatırlıyorum. Arnavut kaldırımlı, leylak kokulu bu mahallemizin huzuru dillere destandı. Dedemin, sokağın güney cephesi köşe başında hırdavat dükkânı vardı. Kendisi de iyi bir ahşap işleme ustasıydı. Evlerin, konakların balkon ve cephelerine ahşap oymalı işler yapardı. O bölgenin tek hırdavatçısı olması sebebiyle işleri çok canlıydı. Bir bardak çayı zar zor içerdi. Babam ve amcam dedemin dışarı işlerini yaparlardı. Dışarı işi dediğim ustaların ayarlanması, inşaata götürülmesi v.s. Hani son zamanlarda sıkça kullanılan bir ifade vardır 'Son Osmanlı' diye... O zamanlar mahallemizde bu tür Osmanlı erbabı insan sayısı çoktu. Aslında bu ifade yanlış takdim ediliyor. Böyle olunca da insanlar; ilgili kişinin başında fesi, palabıyı-

ğı, beyaz gömleği, siyah yeleği, yumurta topuklu ayakkabısıyla yan yan gezen, elinde kehribar tespihi etrafına naralar atan tiplemeyi tahayyül ediyor.

Hâlbuki ki gerçek Osmanlı, okumuş, yazmış, en az üç dil bilen devlete ait çeşitli kurumlarda çalışmış, ya da kendi işinin erbabı görgülü, ilim sahibi seyahati seven, gemiye binip nice aşırı diyarlar gezmiş insandır. Sohbet ehli insandır velhasıl kelam... Mahallemizde ilim ve kalem erbabı insan çoktu.

İlim erbabı dediğimiz insanlar, yargıçlık, noterlik ve mahalli yönetim işlerini yürüten kadılardan, tıp ve astroloji alanındaki uzmanlar ile her seviyedeki eğitim ve öğretim elemanlarından meydana geliyordu. Ayrıca imam, müezzin gibi din görevlileri ile tarikat şeyhleri ve Hz. Peygamber'in soyundan gelen seyyid ve şerifler de ilmîye sınıfına dâhildirler.

Hacı Kamil Efendi ismiyle anılan dedem; işinin erbabı olarak çevrede itibar sahibi bir kişiydi. Ticaret, hayvancılık ve ilimle iştigal ederdi. Sabah ezanından önce kalkar abdestini alır, bir iki sayfa Kur'anı Kerim okur sonra namazını eda ederdi. Bu kalkış sonrası daha uyumaz,ineklerin bakımı ve meraya götürülmesi işini bizimle beraber yapar,sonra gelir dükkanı açardı. İlk müşteri gelene kadar da çeşitli kitaplar okur, notlar alırdı. Çocukluğumdan beri güneşin doğuşunu izlemek için erken kalkmayı dedem öğretmişti. Her sabah odalarımıza gelir; ebeveyn odasını sonra da benim odamın kapısını nazikçe tıklatırdı. Bin bir nazla kalkar, ikinci katta iğde ağaçlarının gölgelediği perdesiz penceremde o anı izler, kendimce tefekkür ederdim. Evet! Böylesi anların tekerrürü nefsime sıkıcı bir iş gibi gelse de, bu anı yaşamak ve ertesi güne nefes aldığımı görerek uyanmak, şükrün sahibine şükr etmek, kulluk vazifemizdi diye düşünürdüm. Ahşap penceremi açar,temiz havayı ciğerlerime kadar çeker öyle içeri girerdim. Çünkü dedem; "Rızık meleklerinin, o günün rızkını dağıtmak için insanların evlerinin etrafında dönüp durduğunu, kapısını ve penceresini erken açanların huzur ve rızkının daha bol olacağını " söylerdi.

Dedem, Osmanlıca'nın üç yazım türü olan "Sülüs, Nesih ve Rika'yı" iyi bilirdi.

Çünkü, hat çalışmaları vardı kendine ait. Hayatını dolu dolu geçirirdi. Dükkanın arka kısmında bulunan "Ardiye" dediğimiz bu yerde kendine bir köşe yapmıştı. Osmanlıca'nın bu üç türünü ve hat sanatının inceliklerini burada bana da öğretmişti. Hatta kendi eliyle yazdığı 'İlmihal' kitabını ve dört adet tablosunu; 'Bunlar sana hatıram olsun' deyip vermişti. Babam ona pek çekmedi. Daha çok ticaret ve çiftçilikle uğraşır. Evet! kulluk vazifelerini yerine getirir. Çalışkandır, dürüsttür, konuya komşuya yardım eder, Kur'an okur ama o kadar... İşin ilmi kısmıyla fazla ilgilenmezdi dedem gibi. Ben daha çok dedemin yanında kalırdım. Onunla gezer, camiye-cemaate onunla giderdim. Dostlarıyla yaptığı sohbetlere katılırdım. O sohbetler hiç bitmesin isterdim. İlime tedrisata çok önem verirdi. 'Kişi, önce nefsini terbiye etmeli, sonra etrafına ahkam kesmeli ' 'İlimsiz hayat, kurumuş ağaç gibidir.' derdi.

Ata yadigarı üç katlı ahşap evimizin bahçesi; çoğunlukla elma, kiraz, iğde, dut ve diğer meyve ağaçlarıyla bezeliydi. En alt katın bir kısmı ahır, diğeri tandır başıydı. Dedemin babası Kırım Türklerinin bir kolu olan Alimoğulları soyundandır. Bin yedi yüzlü yılların sonunda buraya gelmişler. Dedemin babası Kırımlı Bekir Hoca ; İnançlı ve çalışkan olması sebebiyle çok eziyetler çekmiş ama sonunda burada yıllarca sevilmiş ve sayılmış... Üç kızı ve bir oğlu vardı.Kızlarını ilim erbabı insanlarla evlendirmişti. Dedemle ölene dek aynı evde yaşadılar.Yüz üç yaşına kadar sağlıklı ve aklı başında yaşadı. Biraz kulakları ağır işitiyor, yürümekte zorlanıyordu o kadar. Ona rağmen ölene dek namazlarını ayakta eda etti. Son on yılını beraber geçirmek bana da nasip oldu. Bekir Bey'in cenazesine Padişah Abdulmecit ve erkanı ile Arzen ovasına yakın tüm köylerin ileri gelenleri ve sevenleri katılmıştı. Ahali; 'Kırımlı Bekir Hoca öldü, bu ovanın bereketi gitti' dediler. Dedem, babasının ölümüne epey üzüldü. Bir ay kadar işlerini aksatır gibi oldu. Çünkü gelen giden o kadar çoktu. Dedem, bu badireyi inancı ve metanetiyle atlattı. Ahırımızda bulunan inekleri, dedem, babam ve ben beraber otlatmaya götürürdük. Ahırdan meraya yaklaşık dört kilometrelik patika yol vardı. O yolda nice sureler, dualar, hadisler ezberletmiştir.

Dedemin sabah erkenden kalkıp çobanlık yapmasını yadırgayanlar olurdu çoğu zaman...'Hocam, sizin gibi alim birinin çobanlık yapması uygun mudur?' dediklerinde; 'Çobanlık peygamber mesleğidir. Tüm peygamberler ve özellikle de bizim Habibi Edibimiz, iki cihan serveri Peygamberler peygamberi Hz.Muhammed (SAV) çobanlık yapmıştır. Biz yapmışız çok mu?' derdi. Bir defasında yine yolda gelirken; Veysel Karani Hazretlerinin hikayesini anlatmıştı. O da deve çobanlığı yapmış. Peygamberimizin aşkıyla yanıp tutuşan gönül eriymiş. Annesinin izni süreli olduğu için, Peygamber Efendimizin Hane'i Saadetlerine kadar gelip,evinde olmadığı için gerisin geriye gelivermiş... Sonrasında, Hz.Ömer ve Hz.Ali eliyle iki hırkasından birini ona göndertmiş ve onu taltif etmişlerdir. Ne büyük saadet...

O'nu çok seviyordum. Bir saat yanından ayrılsam özlüyordum. Her Pazartesi ve Perşembe oruç tutar akşamlarında ise ilmi sohbetler yapardı. Etrafında bir çok talebesi ve dost meclisi yarenleri o günleri iple çekerlerdi. Öylesine güzel bir hitabeti var ki, dinlemeye doyamayız. Sanki, ağzından bal damlardı. Hele hele Peygamber Efendimizi ve onun asr'ı saadet dönemine ait menkıbeleri anlatırken çoşar -çoşturur, ağlar - ağlatırdı. Kendine örnek olarak aldığı Resullullah Efendimizi dilinden düşürmezdi. Küçük çocukları sever onlara şekerler verirdi. Şehre indiğimizde Cami'i Kebir de verdiği vaazlarda ise cami dolar taşardı.

Selim ADIM

Röportaj

Selahattin ALTAŞ

Röportaj: **Eren CEYLAN**

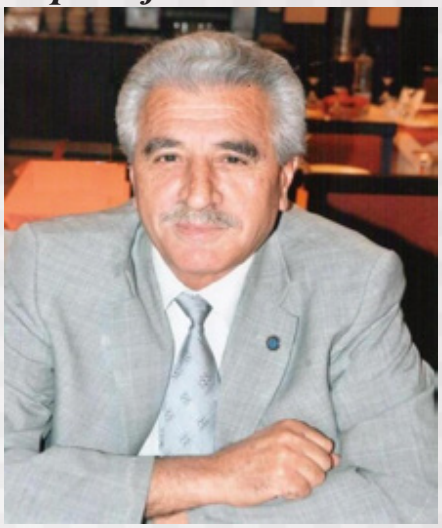

Selahattin Bey, son dönemlerde sosyal medya üzerinden ve kişisel blog sayfanızdan Sarıkamış şehitleri için düzenlenen anma törenlerinin düzenlendiği alanı ve yürüyüş güzergahına ilişkin değişiklikler yapılmasına ilişkin bir dilekçe kampanyası başlattınız. Buna neden gerek duydunuz? Bu talebinizin gerekçesi ne?

"Sarıkamış Harekatı Şehitlerini Anma Törenlerinin" Sarıkamış'tan Başlatılması Yerine 10. Kolordunun Izlediği (Oltu,Penek, Kosor Ve Ersinek) Güzergahını izleyerek, Binlerce Şehidimizi Koynunda Barındıran, Allahuekber Dağı'nın Kuzey Yamacında Bölgede Yapılmasının Tarihi Verilere Uygun Olacağı ve binlerce Askerimizin Şehit Düştüğü Söz Konusu Bölgeye Uygun Bir Şehitliğin Yapılması için bir imza kampanyası başlattım. Bunu Allahuekber dağlarının kuzey yamacında yatan 10. Kolordu şehitlerinin tarihte hak ettiği öneme sahip olmalarını sağlamak ve tarihi gerçeklere uygun olarak bu önemli günün anılmasını sağlamaktır. Gerekçem ise tamamen tarihi gerçekliklerdir. Şenkaya'dan Başlayan Sarı Çam Orman Kuşağı Karınca Düzlüğünde Kıvrılarak Kaymak Dağı'ndan ta buralara kadar uzanır. 3120 metre rakımlı dağ silsilesi sanki diğerlerine çalım satıyordu. Haklı olmalı. Çünkü bağrında, Anadolu'nun Her Yöresinden Gelerek Şehadet şerbeti içen vatan evlatlarını, Sarıkamış Hareketi 10.Kolordu yiğitlerini barındırıyordu. Kulaktan kulağa gelen bilgiler veya zamanı yaşayanların anlattığı bilgilerle de olsa Allahuekber faciası hakkında bir çok hikaye duymuştuk. Allahuekber Dağı'nın adını nereden aldığına dair de birçok efsane de anlatılırdı. Bunlardan biri şöyle; eskiden Penek Kalesinde yaşayan hükümdarın kızı domuz çobanına aşık olur. Bunu duyan çoban da kıza aşık olur. Hükümdar duyunca çoban ile kız birlikte dağa kaçarlar. Hükümdarın askerleri onları bulur. Direnmelerine rağmen önce kızı sonra çobanı öldürürler. Çoban ölürken son olarak ağzından ''Allahuekber''çıkar. Bundan sonra dağın adı Allahuekber olarak anılır. Çocukluğumda anlatılan hikayelerin de bende bıraktığı iz ve Sarıkamış harekatı şehitlerine olan vefa borcumdan dolayı olmalı ki Sarıkamış Harekatını, tarihi gerçekleri araştırmaya karar verdim.

Selahattin Altaş, okurlarımıza kısaca kim olduğunuzu anlatabilir misiniz?

1950 yılında Erzurum ilimizin Şenkaya ilçesinde doğdum. Mirze'den olma Semen'den doğmayım. Eskiden ana baba ismi böyle söylenirdi. Yani babamın ismi Mirze annemin ismi Semen. İlk ve Orta okulu Şenkaya'da okudum. Öğretmen okulunu ise Gümüşhane'de okudum. 1969 yılında öğretmen olarak göreve başladım. Öğretmenlik görevimi sürdürürken kendi çabamla İngilizce öğrendim ve 1975 yılında üniversite sınavına girdim ve Gazi Eğitim Enstitüsü İngilizce bölümünü kazandım ve 1979 yılında mezun oldum. Lise öğretmeni olmaya hak kazandığım halde ilkokul öğretmenliği yapmayı tercih ettim. Gazi üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesinde lisans tamamladım. 1994 yılında müfettişlik sınavını kazandım. İlköğretim müfettişliği görevinde bulundum ve 2011 yılında emekli oldum. Evliyim, babayım ve dedeyim.

Selahattin Bey Sarıkamış Harekatının nedenleri nedir? Birçok sebep sıralanmaktadır. Sizin araştırmalarınıza göre bu konuda edindiğiniz bilgilere göre en temel neden nedir?

Elviye-I Selase denilen bölgeyi almaktır. Elviye-I Selase; Kars Ardahan ve Batum sancaklarının ortak adıdır. 1877-78 Osmanlı-Rus Savaşı (93 Harbi) sonrasında 1878'de imzalanan Ayastefanos Anlaşmasına Göre; Elviye-I Selâse (Üç Sancak Yani Kars, Ardahan ve Batum Sancakları Ile Bayezit Sancağı) Dört Yüz Milyon Ruble karşılığı savaş tazminatı olarak Rusya'ya Verilmişti. Daha sonra yapılan 1878 Berlin Antlaşması ile Bayezit Sancağı Osmanlı İmparatorluğu'nda kaldı. Osmanlı Devleti Rus işgalinde bulunan Kars, Ardahan ve Batum topraklarını geri almak için Sarıkamış Harekatını başlatmıştır. Elviye-I Selâse Kırk Yıl Rus yönetiminde kaldıktan sonra, 1. Dünya Savaşının sonlarına doğru, Rusya'da meydana gelen Bolşevik İhtilali nedeniyle Rusların silahlarını Ermenilere bırakarak bölgeden çekilmeleri sonucunda 1918 tarihinde imzalanan Brest-Litovsk Antlaşması ile tekrar anavatana kavuşmuştur.

Sarıkamış Harekatı nerede geçmiştir?

Sarıkamış Harekatı Yapıldığı Yerler, 1914 tarihinde 1878 Ayastefanos Anlaşmasına göre Rus yönetiminde bulunan Ardahan Ve Kars Sancakları topraklarında bulunmaktaydı. Şenkaya'nın, o zamanki adıyla Örtülü Köyü'nün, Allahuekber Dağı'nın bulunduğu bölge, Kosor Nahiyesine ki o zaman Kosor Nahiyesi Oltu'ya, Oltu'da Ardahan Sancağına dolayısıyla Elviye-I Selâse'ye Bağlıydı. Elviye-I Selâse, I.Dünya Savaşı'nın sonlarına doğru, 1918 Tarihinde imzalanan Brest-Litovsk Antlaşması ile tekrar anavatana kavuşarak harekatın geçtiği topraklar Erzurum iline bağlanmıştır.

Selahattin Bey, Sarıkamış Harekatına katılan Türk Ordu birlikleri hakkında bilgi verir misiniz? Kaç askeri birlik katıldı? Komutanları kimlerdi? Bu birliklerin görevleri neydi ve sorumluluk alanları nerelerdi?

Sarıkamış Harekatı 3. Orduya Bağlı 9.Kolordu, 10.Kolordu, 11.Kolordu ve iki süvari tümeni ile birlikte üç koldan ibarettir. 9.Kolordu Komutanı Ahmet Fevzi Paşa, 10.Kolordu komutanı Albay Hafız Hakkı Paşa, 11.Kolordu Komutanı Abdul Kerim Paşa'dır.

9.Kolordunun güzergahı Kargapazarı Dağlarıdır. Oltu'dan Gelen 10. Kolordu Birlikleri ile birleşerek Soğanlı Dağları - Bardız Üzerinden Sarıkamışa yürümüştür. Enver Paşa 25 Aralık'ta 9. Kolordu'nun bir tümeni ile Bardız'dan yoluna devam dderek, Sarıkamış'a 6 Kilometre yaklaştı. Bir Rus Birliği Yolunu kapamaktaydı. Bu esnada Rus karargahında Sarıkamış'ı boşaltmak ve geri çekilmek tartışılıyordu.

10.Kolordunun Amacı Tortum-Ardos-Oltu-Penek- Kosor yönünde ilerleyip, Kosor'dan sonra vadinin güneyinde uzanan 3120 rakımlı Allahuekber Dağını aşarak, Sarıkamış'ta bulunan Rus Ordusunu arkadan vurmaktı. Ersinek Üzerinden Allahuekber Dağını aşmak için başlatılan Sarıkamış Harekatında 10.Kolorduya bağlı 92.Ve 93.Alaylar Ersinek üzerinden Allahuekber Dağını aşarken, bu harekata destek olmak amacıyla Penek'te 31. Tümen'den ayrılan ''Kuzey Harekatı Destek Birliği'', Rusları takip ederek Göle'ye gittikten sonra Susuz'a doğru yürüyüp Rusların yolunu kesmekle görevlendirilmişti.

11.Kolordu ve iki süvari tümeni Erzurum'dan (Horasan'dan) Sarıkamış'a yürümüştür.

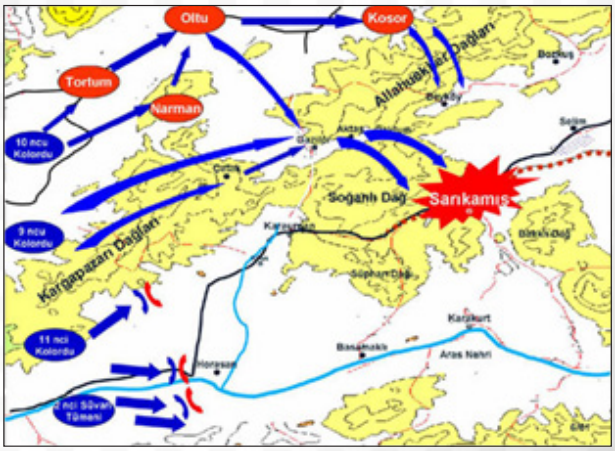

Selahattin Bey, bize Sarıkamış faciasını nasıl tarif edersiniz? Yani böyle önemli bir askeri harekat yani Sarıkamış Harekatı nasıl ve neden Sarıkamış Faciası olarak adlandırılmaya başlanıldı?

Bu sorunuza ben, Kolordu Kurmay Başkanı Yarbay Köprülülü Şerif İlden'in bir anısını aktararak cevaplandırmak isterim. Bu anıyı Ord. Prof. Enver Ziya Karal tarafınca kaleme alınan Osmanlı Tarihi isimli ansiklopedik çalışmanın IX. Cildinde İkinci Meşrutiyet ve Birinci Dünya Savaşı (1908-1918) başlığı altında 414 -424 Sayfa numaraları arasında bulabilirsiniz. “”…En nihayet dağa çıktık. Bizi çok geniş ve uçsuz bucaksız sanılan bir kar yaylası karşıladı. Pek yorulmuş ve takatsiz düşmüştük. Bu andan itibaren göz gözü görmez oldu. Kimsenin kimseye yardım etmesi ve hatta söz söylemesi, sesini işittirmesi imkânı kalmadı. Uzun, sonsuz denecek kadar uzamış olan yol kolu dağıldı. Herkes kendi canının derdine düştü. As-

ker enginlerde, dere içlerinde, orman bucaklarında, nerede bir kara nokta, dumanı çıkan bir ocak gördüyse oraya saldırdı ve kolordu çözülüp eridi. Subaylar çok uğraştılar, fakat kimseye söz işittirmek gücü kalmamıştı. Hala gözümün önündedir; yol kıyısında karların içine çömelmiş bir er, bir yığın karı kollarıyla kucaklamış, titreyerek, feryat ederek dişleriyle kemiriyor, tırnaklarıyla kazıyordu… Kaldırıp yola götürmek istedim. Er önceki hareketlerini hiç bozmadı ve beni hiç görmedi. Zavallı cinnet geçiriyordu… Böylece şu uğursuz buzullar ıçinde biz belki 10.000'den çok insanı bir günde karların altında bıraktık ve geçtik.

İşte bu anı Sarıkamış faciasını tanımlamaya yeter. Sorunuzun diğer kısmına gelince Kosor Nahiyesine kadar, bölgenin diğer yerlerine göre daha az kar yağar ve biraz ılıman geçer. Fazla kar tutmaz. Buranın bir bölümü için kaloriferli yol denilir. Bu nedenle Kolordu Ersinek'e, yani dağa tırmanıncaya kadar soğuktan dolayı herhangi bir problemle karşılaşmaz. Sarıkamış Harekatı ile ilgili Olarak Adil Akkurt diyor ki; Ormanlı köyü olan Ersinekte Asker 2 Gün Konaklar, Evlerde, ahırlarda (komlarda),samanlıklarda (mereklerde) askerlerin altlarına ot , saman eski hasırlar serilerek büyük baş hayvan kesilerek konaklamıştır. Allahuekber Dağı, rakımından da anlaşılacağı gibi yüksektir. Çok kar yağar. Zirvesine Isı sıfırın altında -30 derecelere kadar düşer. Ordu Kosor'a geldiğinde yöreyi bilenler komutana önerilerde bulunarak, bu mevsimde dağın aşılmasının imkansız olduğunu söylerler. Yalvarırlar. Başka yollar önerirler. Köylülerin ısrarlı olmalarına rağmen asker 3.gün köylülerin yardımı ile Datmeri Ormanı'nın üstüne kadar yardım ve kolculuk ederek giderler. Köylüleri oradan geri köylerine gönderirler. kısa bir süre sonra kâr tipi başlar. askerler yaylalara, kayalara sığınmaya başlarlar Bütün bunlara rağmen planlandığı gibi dağa tırmanılır. Askerler çölden gelmiştir. Üstelik üzerlerinde yazlık üniformalar vardı. Tırmanış 19 saat sürer. Kolordu, Allahuekber Dağı'nda çok büyük bir zayiat verdi. Fırtına çadırlarını yıktı. Dağı aşarak, Güney yamaçlarındaki Beyköy Ve Başköy'e ulaşabilenlerin sayısı 3200 kişiden ibaretti. İçlerinden birçoğunun ayakları donduğundan %20'Si iş göremez haldeydi. Geriye kalanlar soğuğa ve tipiye dayanamayıp genellikle donarak şehit olmuşlardı. Buna rağmen bu birlikler, 27 Aralık'ta Selim yakınlarına ulaşarak Sarıkamış-Kars Demiryolunu tahrip ettiler. Hareket sonunda aşırı soğuk ve açlık yüzünden, hedef ele geçirilemeden, 5 Ocak 1915'de sona erdi. Yıllarca yörede, facianın yaşandığı yaylalarda, sırf şehitlere saygı duydukları ve ruhlarını İncitmemeleri için insanlar yayla evlerine giremediler. Halen acıları ve üzüntüleri yüreklerdedir. İşte Sarıkamış faciası böyle bir faciadır. Konuya ilişkin olarak Kurmay Albay Muhittin Müderrisoğlu'nun Sarıkamış Ve Bozgun adlı kitabını okurlarımıza tavsiye ederim.

Selahattin Bey. Bu faciada zayiatımız ne kadar olmuştur? Farklı rakamlar telaffuz edilmekle birlikte genelde 90.000 gibi korkunç bir rakamdan bahsediliyor.

Kars Valiliği Internet Sitesinde sadece Allahuekber Dağına tırmanışta 37.000 şehit verildiği belirtilmektedir. Nereden bakılırsa bakılsın 10.kolordunun Allahuekber dağına tırmanırken 40 bine yakın şehit verdiği anlaşılmaktadır. Türk Silahlı Kuvvetleri Genelkurmay Başkanlığına göre hareket sonunda; Osmanlı kayıpları 60.000 ve Rus kayıpları ıse 30.000'dir. Savaşın en hazin kısmı ise Osmanlı kayıplarının birçoğunun Ruslar ile yapılan çarpışmalarda değil de ağır soğuk hava koşulları yüzünden olmasıdır. Ruslar; Türklerden 200 subay, 7000 eri esir, 20 makineli tüfekle 30 topu ganimet olarak almışlardır. 5000 kişi civarında esir alınmıştır. Bunlar tahmine göre Kırım'da, domuz çiftliklerinde çalıştırılarak ve aç bırakılarak öldürülmüşlerdir.

Sarıkamış Harekatı Şehitlerini Anma Programının güzergahında bir yanlışlık yapıldığına dair iddialarınız var. Bu konu hakkında bize bilgi verir misiniz?

Sarıkamış Harekatının bütün parçaları, yani üç kolordunun, 9.Kolordunun Erzurum'un ilçesi Narman cvarından,10. Kolordunun Oltu güzergahından, 11.Kolordunun Horasan güzergahından Sarıkamış'a yürümesine rağmen halihazırda yapılan anma törenleri tersinden yani bitiş noktasından Sarıkamış'tan başlatılıyor. Sarıkamış başlangıç değil sonuçtur. Törenlerin bitiş noktasından değilde başlangıç noktasından başlatılmasının ve yapılmasının uygun olacağı düşüncesindeyiz. Hele kırk bine yakın şehidin verildiği 10.kolordunun bulunduğu bölge ya ıhmal edilmekte, ya da unutulmaktadır. Binlece şehidin yattığı bu bölgede şehitlerimizin şanına uygun anıt mezarların bulunmaması da ayrı bir üzüntü kaynağıdır. 24 Aralık yaklaşıyor. Her yıl olduğu gibi bu yılda "Sarıkamış Harekatı Şehitlerini Anma Törenleri" tersinden yapılacak ve on binlerce şehidin verildiği bölge unutulacak. Sarıkamış Harekatı şehitlerini anma törenleri yine sanki Sarıkamış şehitleri gibi algılanacak. Harekat planının adı sarıkamış harekatıdır. Şehitler sarıkamış'a giderken verilmiştir. Bahsettiğimiz gibi Sarıkamış, başlangıç değil sonuçtur. Umarız yetkililer bu yanlışlığın tez zamanda farkına varırlar.

Konuya ilişkin olarak son olarak ne söylemek istersiniz?

Gerek Erzurum ve gerekse Erzurum dışında, başka illerde Erzurum ile ilgili faaliyet gösteren vakıf, dernek ve benzeri kuruluşların saygıdeğer yönetici ve üyelerine seslenmek istiyorum.

Konu ile ilgili Olarak TBMM Dilekçe Karma Komisyonuna, CİMER'e, Genel Kurmay Başkanlığına, Erzurum Valiliğine, Kars Valiliğine tarafımdan birer dilekçe ıle başvurulmuştur.

Erzurum içinde veya dışında Erzurumluların kurmuş olduğu sivil toplum kuruluşu yöneticilerinin ve üyelerin de konu ıle ılgili dilekçe vermeleri kamuoyu oluşturma açısından önemli olduğunu düşünüyorum. Konu TBMM Dilekçe Karma Komisyonunda görüşülecek. Erzurum'un iktidar ve muhalefet partisi ayrımı yapmadan Milletvekillerinin devreye sokulması önemlidir. diğer kurumlara gönderilen dilekçeler ıçin tanıdıkların ve ileri gelenlerin devreye sokulmasının faydalı olacağını düşünüyorum. Haklı davamıza sahip çıkalım. Biz sahip çıkmadığımız için başkaları sahip çıkmış. Dernek, vakıf ve benzeri kuruluşların görevi sadece taziye vermek veya herhangi bir partinin oy makinesi olarak düşünülmemelidir. Bu tür haklı konulara el atıp çözüm bulmalıdır diye düşünüyorum. Konu ile ilgili olarak desteklerini esirgemeyen başta Bursa Şenkayalılar Derneği Başkanı olarak konuya ilişkin yapılacak her türlü faaliyetlerinizin destekçisi olacağımdan emin olun" ifadesini kullanarak bize desteklerin belirten Sayın Himmet Demirci'ye, Bireysel olarak; desteklerini gösteren Sönmez Birol, Cemile Karabulut, Kemal Apaydın, Secaattin İlgün, Nevzat Taşkın, Yavuz Karabulut, Tüzin Atlı Özay Zahidenine, Coşkun Köycü, Erdoğan Bayraktar, Mennan Yılmaz, Ercan Güngör, Mehmet Erdoğdu, Muhammet Kaya Nezdinde ismini sayamadığımız tüm hemşerilerimize bir kez daha teşekkür ederiz.

Sesimizi duyurmaya katkı sağladığınız ve konuya duyarsız kalmadığınız için Erzurum Sevdası Dergisine ayrıca teşekkür etmek isterim.

Okurlarımızın röportajımızın sonunda ekleyeceğimiz dilekçe örneğini doldurarak ilgili mercilere gönderirlerse bu haklı davamıza ciddi bir destek sağlayacaklardır. Şimdiden herkese teşekkür ederim.

HER NE YAPACAKSAN ŞİMDİ YAP
SENİN DE ÇORBADA TUZUN OLSUN
HAKLI DAVAMIZA SAHİP ÇIKALIM
DİLEKÇE ÖRNEĞİ
(TBMM DİLEKÇE KARMA KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA)
(GENELKURMAY BAŞKANLIĞINA)
(CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM MERKEZİNE (CİMER)
(ERZURUM VALİLİĞİNE)

Bilindiği Üzere;"Sarıkamış Harekâtı Planının" Bir Parçası Olarak 10.Kolorduya Bağlı Birliklerin Görevi Allahuekber Dağı'nı Aşarak Sarıkamış'ta Bulunan Rus Kuvvetlerini Arkadan Vurmaktı. Plan Gereğince 10.Kolordu Birlikleri Tortum, Oltu, Penek, Kosor Ve Ersinek Güzergâhını Izleyerek Ersinek Köyü Civarından Allahuekber Dağı'na Tırmanırlar. Tırmanış 19 Saat Sürer. Çetin Kış Şartları, Şiddetli Kar Ve Çıkan Fırtına Çadırları Yıkar. Bu Durum Karşısında Binlerce Askerimiz Alluekber Dağı'nı Aşmadan Kuzey Yamacındaki Bu Topraklarda Şehit Düştü. Binlerce Şehidimiz, O Tarihlerde Oltu'ya Bağlı Ve Şimdilerde Ise Şenkaya İlçesi Sınırları Içindeki, Allahuekber Dağı'nın Kuzey Yamacında Yatmaktadırlar. Buna Rağmen Bu Birlikler, 27 Aralık'ta Selim Yakınlarına Ulaşarak Sarıkamış-Kars Demir Yolunu Tahrip Ettiler.

Diğer Taraftan 10. Kolorduya Bağlı Birlikler Ersinek Köyü Civarından 3120 Rakımlı Allahuekber Dağını Aşarken, Bu Harekâta Destek Olmak Amacıyla Penek'te 31. Tümen'den Ayrılan ''Kuzey Harekâtı Destek Birliği'', Rusları Takip Ederek Göle'ye Gittikten Sonra Susuz'a Doğru Yürüyüp Rusların Yolunu Kesmekle Görevlendirilmişti. Penek'te 31.Tümenden Ayrılan ''Kuzey Harekâtı Destek Birliği'' Yoğurtçular, Barik (Özyurt) , İznos (Gülveren) Üzerinden Allahuekber Dağının Kuzey Yamaçlarının Bittiği Karınca Düzlüğü'ne Varırlar. Kuzey Harekâtı Destek Birliği Stange Bey Komutasındaki 8.Alay Ile Bir Temas Kuramadı Ve Daha Sonra Rus (Kalitin'in) Kuvvetleri Tarafından Geriye Doğru Sürüldü Ve Aynı Yoldan Oltu'ya Geri Döndü. Bu Harekât Sırasında Da Şehitlerimiz Olur.

1."Sarıkamış Harekatı Şehitlerini Anma Törenlerinin" Sarıkamış'tan Başlatılması Yerine 10. Kolordunun Izlediği (Oltu,Penek, Kosor Ve Ersinek) Güzergahını Izleyerek, Binlerce Şehidimizi Koynunda Barındıran, Allahuekber Dağı'nın Kuzey Yamacında Bölgede Yapılmasının Tarihi Verilere Uygun Olacağı,

2.Binlerce Askerimizin Şehit Düştüğü Söz Konusu Bölgeye Uygun Bir Şehitliğin Yapılması Için Gereğini,

Arz Ederim.

Ad Soyad
Tarih

Vefatının 81. yıl Dönümünde Milli Şairimiz **Mehmet Akif Ersoyu** rahmet ve minnetle anıyoruz.

Mehmet Akif ERSOY

Röportaj

Nevzat ALTAY

Nevzat Altay, ilginç bir hayat hikayesinin kahramanıdır. Bir kan davası yüzünden babasını kaybeden Nevzat Altay, baba mesleği olan hırdavatçılıktan, taksiciliğe, oradan kabadayılık ve gece kulübü işletmeciliğine, işlediği suçlardan değil, işlemediği suçlardan dolayı girdiği cezaevinde yazdığı kitaplara, bir tövbekar olarak kurmuş olduğu yeni hayatında, Yeşilçam'da edindiği deneyimleri ve bir mahalle muhtarı olarak emekliye ayrılışına kadar samimi bir şekilde hayatını anlattı. Röportaj esnasında kabadayılık alemini ve Erzurum ile ilgili önemli anekdotlara yer verdi.

Bir zamanlar Gaddar Nevzat olarak bilinen Nevzat Altay ile yaptığımız bu röportajı okurken dram ile başlayan, heyecanlı ve şaşalı bir şekilde sürüp sonra mütevazi ama durağanlaşmayan bir hayat hikayesi bulacaksınız. Tabiri caizse Erzurumlu bir kabadayının Yeşilçam filmlerini andıran gerçek bir yaşam öyküsü bulacaksınız.

Nevzat Bey, bize biraz kendinizden bahseder misiniz?

13 Nisan 1952 tarihinde dünyaya geldim. 1955 senesinde Erzurum'un Tortum ilçesinin Taşoluk köyünden şimdiki kanunun tanımıyla mahallesinden Erzurum'a geldik. Babam Erzurum'da hurdacılık yapardı. Allah rahmet etsin babamı bir kan davasından dolayı vurdular. Dediğim gibi bu bir kan davası bizde babamızın intikamını aldık. Benim iş hayatıma başlamam babamdan kalan hurdacılığı devralmakla başladı. Hurdacı derken yanlış anlamayın. Doğu Anadolu Bölgesine hitap eden bir hurdacıydık. Ancak bu işi devam ettiremedim ve daha sonra taksiciliğe başladım daha sonra gece kulübü işletmeciliği yaptım. Ceza evinde yattım, İstanbul Beyoğlu'nda Yeşilçam Bursa sokakta kıraathane işlettim, en sonunda Erzurum'da Aziziye Mahalle muhtarlığını yürüttüm ve şimdi ise emekli birisi olarak yaşamaya devam ediyorum.

Siz belli bir dönem Erzurum kabadayılık aleminde söz sahibi olan birisiydiniz. Kabadayılar alemi diye bir kitapta yazdınız. Bize kısaca kabadayı kimdir tanımını yapar mısınız?

Kabadayılık alemi acayip bir dünyadır. Şatafatlı bir dünyadır. Belinde silahın yanında fedailerin olacak. Dostun olacak yani dost dediğin birlikte olduğun ama nikahlın olmayan bir kadının olacak. Allah affetsin benimde dostum vardı ama çok şükür tövbe ettim. Gece kulübü işleteceksin. Her gittiği yerde gece kulübünde hürmet görürsün. Kabadayının tanımını ben kitabımda yapmıştım. O tanımın aynısı burada kullanmak isterim. Kabadayı kendi kaderini kendisi yazar. Kabadayılık yolunda zevk ve sefada vardır. Dikenli yoldur. Acı ve çilesi de çoktur. Kabadayı bu aleme önceden vurmayı ve vurulmayı kabul ederek girer. Çünkü bu alemin esas raconu budur. Kabadayı güçlü olana biat etmez, zayıfı korur yalakayı sevmez, adaletten ayrılmaz, merttir, cesurdur, yüreklidir. Bazen yel olur eser. Bazen fırtına olur gürler. Silahsız gezmez, az konuşur öz konuşur, sözü geçerli olur, kimseye boyun eğmez. Kabadayı ciddi ağır baş olur. Yanlışlığa karşı asabi olur, saygıda kusur etmez. Başı dik, heybetli gezer, takım elbise giyer, yakışanı giyer, modaya uymaz. Kabadayı sosyaldir, merhametlidir, yedirmeyi içirmeyi sever, misafirperverdir. Kabadayı gece alemini sever. Hızlı yaşar, yaşamış olduğu hızlı hayatın faturasını da bazen ağır öder. Meskeni ya hapishane yada kabristan olur. Kabadayının yaşamış olduğu hayat dram doludur. Kimsenin etlisine sütlüsüne karışmayanda uzun yaşar.

Kabadayılık hayatınız nasıl başladı?

Dediğim gibi ben taksicilik yapıyordum taksicilik yaptığım mahalle Gölbaşı semtiydi. Tabi o dönemlerde genel evi gölbaşındaydı. Şehrin eğlence merkezi orasıydı. Benim çalıştığım taksi durağında yirmi kadar taksi vardı. Çok iyi para kazandım. Ama gözüm her zaman yükseklerdeydi. Cesurdum, yüreğim sağlam, bileğim kuvvetliydi. Taksicilik yaptığım için o camianın nasıl çalıştığını iyi biliyordum. Böylece daha fazla para kazanmak, namlı olmak ve sözü geçen birisi olmak istedim. Zaten gölbaşı vurdulu kırdılı bir yerdi. Size yaşamak için önünüze fazla alternatif sunmaz. Genel evinden haraç alan bir Deli Erdal vardı. Ona ben engel oldum ve bir dönem haraçları topladım. Ben bu alternatifi değerlendirdim. Bir özenti ile bir anda kendimi kabadayılık alemi içerisinde buldum. ve gece kulübü işlettim.

Kabadayının fedaisi olur dediniz. İnsanlar neden ve nasıl fedai olurlardı? Sizin kaç tane fedainiz vardı?

Güçlü her zaman güçsüzü ezer, güçsüz güçlüye sığınır. Onlar kabadayıya sığınır, kabadayı ise onların her türlü ihtiyaçlarını karşılar onlarda kabadayıya destek olur gerektiğinde kendini feda eder. Benim fedailerim de vardı. Onları burada anmak isterim. Asker Hasan, Cüce Ferit, Yağbasanlı Cazim, Sarı İzzet, Çakır Ferit,

Kabadayılık aleminde yer alan herkesin bir lakabı vardır. Size ise Gaddar Nevzat olarak bu alemde hitap edilmekteydi. Bu lakabı nasıl aldınız?

Dediğim gibi Gölbaşında yaşıyorsunuz, vurdulu kırdılı bir ortam ve gözünüz yukarılarda olan bir insansınız. Gece kulübü işletiyorsunuz yani mekan sahibisiniz. İster istemez değişik olaylardan dolayı tutuklanıyorsunuz. İşlemediğim halde, haberim olmadığım halde suçlandığım bir cinayetten dolayı Gaddar lakabını bana yakıştırdılar. Öyle üzerimde kaldı. Şimdi siz sormadan ben bu olayı anlatayım. Benim yeğenlerimden biri şatafatlı bir hayat süren ve o günün yer altı dünyasında kendisini kabadayı olarak kabul ettiren Ayhan Yetişmez isimli bir genci vuruyor. Tabi bu genç bir türlü bir çocuk tarafınca vurulmayı kendisine yediremiyor ve çevresine, polislere "beni Nevzat Altay vuruyor" diyor. Polis beni Ayhan'ı vurduğum için tutukladı aldı karakola götürdüler. Dediğim gibi benim olaydan haberim yok. Orada komisere beni yüzleştirin dedim. Bu konuda çok ısrarlı oldum ve polisler beni alıp yüzleşmem

için hastaneye götürdüler. Tabi Ayhan'ın durumu ağır, akrabaları orada. Polisler benim orada güvenliğimi sağlayamayacakları gerekçesiyle yüzleştirmeden tekrar karakola getirdiler. Tabi bu arada yeğenim Ayhan'ı kendisinin vurduğunu söyledi ama kimse inanmıyor. Yaşı küçük diye olayı onun üstlenmesini istediğimizi sanıyorlar. Sonra Ayhan vefat etti. Aylarca tutuklu kaldım. En sonunda cinayeti yeğenimin işlediğini anladılar ve beni serbest bıraktılar. Ama lakabımızda Gaddar kaldı.

Nevzat Bey, sizi cezaevine düşüren asıl olay neydi? Bu anlattığınız olaydan başka bir sebepten daha tutuklanıp hüküm giydiğinizi biliyoruz.

Bu anlattığım olaydan sonra yani suçsuzluğum anlaşıldıktan sonra gece kulübü işletmeciliğine geriye döndüm. Yani bu anlatacağım hadise serbest bırakılışımın üzerinden birkaç ay geçtikten sonra yaşanan bir hadisedir. Bir gece Allah rahmet etsin Erzurum'un meşhur kabadayılarından ve bir dönem Erzurum Spor Kulübünü işleten Vıd Vıd Adnan vardı. Daha sonra onu da vurdular. Onun misafiri olarak işlettiği kulüpte birlikteydik. Daha sonra onunla benim kulübüme geldiğimde işlettiğim kulübün boş ve karanlık olduğunu gördüm. O sırada kardeşim kulüpte bunun sebebini sorduğumda bana "yetimce lakaplı Cemalin dostuyla geldiği, küfrederek konuştuğunu, kendisinin onu uyardığı zaman ona da küfrettiğini, bu sefer kendisinin de onu dövdüğünü, kulüpten dışarıya çıktığında ise oturan müşterilere küfrettiğini bundan dolayı müşterilerinde kulübü terk ettiklerini" söyledi. Canım çok sıkıldı. Bu olay kabadayılık aleminde hoş karşılanmayan bir olaydır. Belime tabancamı taktım ve Celali aramaya başladım. Celal benim onu aradığımı duyunca benden özür dilemek için benim onu aradığım kahvelerden birine gelmiş. Tabi ben onu vuracağım ama o zaman Erzurumluların tabiriyle cereyan kesintileri var, yani elektrik kesintisi. Şimdinin gençleri çocukları pek bilmezler yetmişli seksenli yılların başında yeterli elektrik üretimi olmadığı için zorunlu olarak elektrik kesintileri yapılırdı. Buda tam o kesinti esnasında oraya gelmiş. Şimdi karanlık, Celali vurayım derken başkasını vurmak istemiyorum. En sonunda bir el havaya bir el yere ateş ettim. Celal ortaya çık diye bağırdım ama araya başkaları girip elimden silahı alıp beni dışarıya çıkardılar. Ertesi gün, Gölbaşında bir cinayet işleniyor. Polis arıyor, soruyor, diyorlar ki cinayeti Gaddar Nevzat işledi. Beni yine karakola aldılar. Ama vurulan adamı hiç tanımıyorum yani gerçekten tanımıyorum. Tanımadığımı söyledim, silahımı teslim ettim. Cinayet esnasında nerede olduğumu sordular sinemadaydım. Bileti de cebimde gösterdim. İnanmadılar ve beni tutukladılar. Savcılar benim hakkımda öyle bir iddianame hazırlamışlar ki, daha önce bir cinayet işlemişim, yeğenimin üstüne yıkmışım, onlarca fedaim varmış ve bunun gibi daha bir sürü şey iddianame içerisinde yer alıyor. Sonuçta 20 yıl bana hapis cezası verdiler. Yargıtay bu cezayı 10 yıla indirdi. 7 yıl hapis yattıktan sonra tahliye oldum.

Ceza evi günleriniz nasıl geçti?

İlk önce şunu söyleyeyim. Evet benim işlediğim suçlar oldu. Bak zaman gelmiş geçmiş, olaylar yaşanmış bitmiş. Benim bu iki olaydan ne haberim vardı nede bir dahlim vardı. Tamamen masum olduğum iki suçtan dolayı tutuklandım ve ceza aldım. Ben bunları işlemiş olduğum diğer olayların kefareti gibi düşündüm. Ceza evinde tövbe ettim, sigarayı bıraktım, kitap yazdım. Kan davası ve Kabadayılar alemi isimli iki kitap yazdım. Yani ceza evi bana yaradı desem yalan olmaz.

Kitap yazmaya nasıl karar verdiniz?

Malum ceza evinde vakit çok bunu değerlendirmenin en iyi yolu bu kitapları yazmaktı. Bende yazdım. 7 yıl ceza evinde kaldım. Suçsuzluğumu kimseye inandıramadım. İçimi bu kitaplarla döktüm. Vaktimi yazarak değerlendirdim. Benden bir iz kalsın istedim.

Kulüp Efes sizin işlettiğiniz bir gece kulübüydü. Hatta yaptığımız araştırmalara göre İstanbul gece kulüplerine yakın bir kalitede olduğu ve döneminde şehirde en çok rağbet gören eğlence merkezi olduğunu öğrendik. Bunu nasıl başardınız?

Ceza evinde çıktıktan sonra bu kulübü açtım. O dönemin meşhur kabadayıları hep açılışa geldi. Çok muazzam bir açılış oldu. Ama ceza evinde tövbe ettiğim için o eski gece kulübü işletme mantığının çok ötesinde gerçekten eğlenmek isteyen insanların, gençlerin geleceği bir kulüp olmasını istedim.

Sizin hayat hikayenizde yaşanılan en ilginç olaylardan biride Türkiye'nin sinema sektörünün merkezi olan Yeşilçam'da kıraathane işletmeciliği yapmanızdır. Bu nasıl gerçekleşti? Neler yaptınız ve neden bıraktınız?

Yukarıda bahsettiğim gibi. Kulüp Efesi açtım. Bu alemden de tamamen çıkmak için bir arayış içerisindeydim. Ceza evinde tövbe etmiştim ama bu tövbeyi tutmak için yer değiştirmek zorundasınız. Mincö Ahmet diye benim bir arkadaşım vardı. Bana "hep gece kulübümü işleteceksin artık yeter gel birazda başka işlerle uğraş dedi". Ne yapayım dedim oda bana Yeşilçam Bursa Sokakta Racon Kemal olarak bilinen Kemal Atayın kahvesini devral dedi. Racon Kemal yani Kemal Atay, Oflu İsmail ile Hollanda'ya gittiğinde orada vuruyorlar ve bu kahvesi sahipsiz kalıyor. Mincö Ahmet'e bu işi yapabilir miyiz dedim. "Oda bana gün görmüş, iyi bir kabadayı adamsın yapmış bir adamsın sana kimse yanlış yapmaz" dedi. Kalktık gittik. Rahmetlik Racon Kemal'in kardeşi Cemal Atay ile görüştük ve Ata kıraathanesinin işletmeciliğini aldım. Aldım ama o zaman Bursa sokak çok bozuk pis bir yer. Türkiye'nin her yerinden ipsiz, sapsız adam buraya geliyor. Vurdu kırdı tayfası burada toplanıyor. Bu sokakta Yeşilçam artistlerinin toplandığı ve uğradığı yer. Herkes şikayetçi. Bir gün o zaman Sinema Oyuncuları Derneği kısa adıyla SODER Başkanı Tanju Gürsoy bana geldi. Sağ olsun beni çok severdi. Dedi ki "Nevzat Efendi sen bu çocukları buradan uzaklaştırmasan burada doğru dürüst iş yapamazsın. Burası sanatçıların oturduğu bir sokak ve kahve" baktım doğru söylüyor. Kalktım Beyoğlu Emniyet Amirinin yanına gittim. Amirimiz, zamanında Alparslan Türkeş'in korumalığını yapmış cevval birisi. Kendisine gittim ve dedim ki sizden bir ricam olacak "Buyur dedi." Ben Erzurum'dan geldim. Beyoğlu Bursa Sokakta Ata kıraathanesini tuttum. Ancak bu sokağı çapulcular tutmuş, bunları buradan uzaklaştıralım dedim. "Peki, bunu nasıl yapalım" dedi. Bende, siz bunların kimlik kontrollerini yapın, GBT'lerini kontrol edeceksiniz. Birde diyeceksiniz ki bir daha sizi buralarda görürsek kodese tıkacağız diyeceksiniz. Bunlarda buradan korkup gidecekler dedim. O zaman şimdiki gibi insan hakları yok bir de dayak yediler mi iş tamam. Sağ olsun, polislerimiz sürekli olarak oraya gelip kontrol etmeye, tutuklama yapmaya başladılar ve olduğu gibi çapulcular buradan uzaklaşmaya başladılar. Sokak ve kıraathane tam istediğimiz gibi oldu. Tanju Gürsoy gelip bana "dadaş sana teşekkür ederim. Bu pislikleri buradan temizledin dedi. Beş yıl boyunca bu kıraathaneyi işlettim. Sinema çevresinde çok insan tanıdım. Ben onları sevdim onlarda beni. Beş yıl sonunda benim bir akrabam Bursa'dan geldi gel dedi dericilik işine girelim aklıma yattı. Kıraathanenin işletmesini devrettim. Bursa'ya gittim. Bir yıl dericilik sektöründe işletmecilik yaptım. İstediğimiz gibi başarılı olamadığımız için bu dericilik faaliyetini bitirdim ve memleketime, mahalleme geldim.

Nevzat Bey Yeşilçam Bursa Sokakta Ata Kıraathanesini işlettiğiniz zaman Erzurum'dan yanınıza gelenler oldu mu? Özellikle artist olması sevdasına düşen çocuklar ya da gençler yanınıza geldiler mi?

Yok bana öyle bir niyetle gelen kimse olmadı. Evet kaçıp gelen çocuklar vardı ama artist olmak için değil artist görmek için geliyorlardı. Bir iki artist daha fazla görmek için bir bardak yerine beş bardak çay içiyorlardı. Bazen gerektiği durumlarda ben bu çocukların ceplerine harçlık koyup memleketlerine göndermişimdir.

Yeşilçam'da Erzurumluların durumu nasıldı?

Erzurumluların bir hakimiyeti vardı. Hem artist camiasında hem de yer altı dünyasında. Mesela benim mahallemin çocuklarından Aytekin Akkaya ve Sırrı Elitaş artist camiasının sevilen isimleriydi. Erzurumluların bir birlikteliği vardı. Mesele Bursa Sokak dedin mi hemen Erzurum ve Erzurumlular akla gelirdi. Buraya hakim idik. Bizim Erzurumlular nasıl birbirlerini yemeye başladılarsa burada bizim hakimiyetimiz bitti. Başkalarının eline geçti. Susam vardı Erzurumlu onu vurdular. Susamın adamlarıyla Kısa Yusuf'un adamları birbirlerine düştüler. Birbirlerini kırdılar. Yabancılar bundan istifade ettiler yoksa Beyoğlu hep Erzurumluların elindeydi. Şimdi Diyarbakırlıların elinde oralar.

İstanbul yer altı dünyası ile Erzurum yer altı dünyasını karşılaştırabilir misiniz?

Benim İstanbul yer altı dünyası ile hiç işim olmadı. Dediğim gibi ben ceza evinden tövbekar olarak çıktım.

Kabadayı alemi nasıl mafyaya dönüştü?

Kabadayı devletle iç içe olmayan kendi başına hükmeden kişidir. Mafya babası ise devletle iç içe olan, oradan bir şekilde nemalanan, desteklenen ihale alıp ihale verilen kişidir. Mafya ve kabadayı çok farkı dünyalardır.

Nevzat Bey sizin birde mahalle muhtarlığı yaptığınız bir dönem var. Muhtarlık hikayenizi anlatabilir misiniz?

Aziziye mahalleliyim. Genelevi kalktıktan sonra sokaklarımız randevu evi olmuştu. İşyerleri kumarhanelere, meyhanelere dönmüştü. Tanınan birisiydim. Erzurum'a geri döndüğüm dönemde mahalleli Nevzat muhtar olursa bunlara karşı önlem alır demişler. Seçimi kazandım muhtar oldum. Bütün bu sokakları temizledim. Bu mahalleye içkici, kumarcı kimseyi sokturmadım. El arabası girmeyen sokaklara, tırlar girdi. Güzelce yollar yaptırdım, asfalt kaplattım. Fakir fukarayı gözettim. Bunlar gibi güzel hizmetlerim oldum. 15 yıl muhtarlık yaptım. Mahallelerin birleşmesinden dolayı Aziziye mahallesi ortadan kalktı. Kazım Karabekir mahallesine bağlandı. Bende muhtarlıktan emekliye ayrıldım.

Eski bir mahalle muhtarı olarak mahallelerin birleşmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Mahallelerin birleşmesi çok yanlış oldu. Kavak mahallesi tarihi bir mahalleydi. Şimdi bu mahalle ortadan kalktı yukarıda dediğim gibi Kazım Karabekir mahallesine bağlandı ve şimdi burasıda Kazım Karabekir mahallesi oldu. Bir kere insanlar adres bulmakta zorlanmaya başladı. Kazım Karabekir aslında bizim mahalleden 10 kilometre ötede Hilal Kent semtinde. Şimdi Kazım Karabekir dediğin zaman adam aradığı sokağın caddenin nerede olduğunu bulamıyor, bilmiyor. Kimse kimseyi tanımıyor. Muhtar dediğin mahalleyi ve mahalleliyi tanımalı şimdi muhtarın adamı tanıma şansı yok. 12 -13 mahalle bir mahalle oldu hizmet kalitesi düştü. Dediğim gibi 10 kilometre uzakta oturan muhtar buradaki insanı ne tanıyacak sorununu nereden bilecek. Muhtarlık seçimlerinde temsil sorunu var birleştiği zamanda küçük mahallede oturan muhtar adayının şansını azalttı. Büyük mahallelerin muhtarları yada o mahallelerin adayları kazandılar. Küçük mahalleler kaybetti. Benim seçmenimin sayısı. 1.500, büyük mahallenin seçmeni ise 20.000 onların karşısında nasıl seçim kazanabilirsin? Kazanamadım. Kimsede kazanamaz.

Şimdi ne yapıyorsunuz?

Emekli oldum. Camiye gidip namazımı kılıyorum. Ailemle ilgileniyorum. Bu salgın döneminde 65 üstü yasaklarına uyuyorum. Dışarıya fazla çıkmıyorum, yeğenlerimin eşimin dostumun mekanlarını ziyaret edip çay içiyorum.

Nevzat bey son olarak size Erzurum'un bir değerlendirmesini yapmanızı istersek neler söylersiniz?

Eskiden her mahallenin bir kabadayısı vardı. Güçlüyle kavga eder güçsüzü korurdu. Kabadayılığın bir raconu vardı. Sevgi, saygı, hürmet vardı. Şimdi cebine bir döner bıçağı koyan ben kabadayıyım diyor. Racon bilmiyor. Sevgi, saygı hürmet ise kalkmış. İşte eski Erzurum ile yeni Erzurum arasında fark. Sevgi saygı yoksa o şehirden ne bekleyeceksin? Racon olmayan sokaklarda ne bekleyeceksin?

Röportaj:
Ömer Yaşar ÖZGÖDEK

Dadaşlık
Doğmatik Ruh Asaletidir...

Ayyıldızlı Bayrağımızın Altında
Neyimiz Eksik Söylesin Dünya

Erzurum Sevdası

Sağlık dolu,
mutlulukla geçen,
afetlerin olmadığı,
savaşların
yaşanmadığı,
bereketli bir yıl
olması dileğiyle
Hoşgeldin 2021

erzurumsevdasi.com